

Kaanaanmaa

Kaanaan koulun vanhempainyhdistys KANAVA ry
Kaanaan omakotiyhdistys ry
Kaanaan päiväkoti
Raision Kaanaan Martat ry

Kaanaan kylälehti

NRO 1/2021

Säilytä tämä lehti!

 Joulujuhla perinteiseen tyyliin

Kaanaan Joulujuhla
la 11.12. alkaen klo 16
Kaanaan koululla

Tervetuloa!

Ruokailuliput:
Hinta 25€/aikuiset, 10€ alle 12v,
alle 4v ilmaiseksi
Perhelippu 60€ (2 aik +2 lasta)

Ilmoittautumiset 3.12. mennessä:
kaanaanomakotiyhdistys@gmail.com
tai Esko Lehtinen puh 050 556 4520

Järjestäjät:
Kaanaan omakotiyhdistys, Kaanaan Martat ja
Kaanaan koulun vanhempainyhdistys KANAVA

Joulupukki
vierailee

Lapsille
joululahja ja
askartelua

Jouluinen
Buffet
-ruokailu

Jälkiruoka
ja kahvi

Kinkkuarpajaiset
(arpajaisvoittoja
otetaan
kiitollisuudella
vastaan)

Glögi ja
tervetuliais-
sanat

Jouluista
ohjelmaa

TEATTERIMATKALLE TURKUUN
Lauantaina 15.1.2022 kello 19.00

HOBITTI
JOSKUS SEIKKAILU VALITSEE SINUT

Kun Gandalf-velho (Mika Kujala) saa taivuteltua kotikonnussa viihtyvän hobitti Bilbo Reppulin (Teemu Aromaa) mukaan matkaansa, alkaa seikkailu, jossa hurjat taistelut ja toisiaan seuraavat yllätykset ovat omiaan hitsaamaan ystävykset yhteen.

J.R.R. Tolkienin Hobitti on maailmankirjallisuuden klassikko ja sen toteuttaminen suurtuotantona ilo ja ylpeydenaihe Turun Kaupunginteatterille.

Lippuja on varattu 30 kpl, joten ilmoittaudu pian!

Ilmoittautumiset viimeistään **3.12.2021** osoitteeseen kaanaanomakotiyhdistys@gmail.com tai 050-5414464

Ikäsuositus 11+
Esityksen kesto väliaikoinen n. 3 h

Lähdemme teatterimatkalta tilausbussilla, joten sinun ei tarvitse miettiä autolle parkkipaikkaakaan! Lähtö Kaanaantien Pian Pakarin puoleisesta päästä kello 18 ja paluu esityksen jälkeen.
Bussimatka kuuluu hintaan.

Pääkirjoitus

Terveiset vuoden päiväkodista

Kaanaalla on pitkään ollut eräs hyvin säilynyt salaisuus, joka tänä vuonna viimein tuli laajemman yleisön tietoon valtakunnallisen tunnustuksen myötä. Kyseessä on Kaanaan päiväkoti, joka palkittiin Opetusalan Ammattijärjestö OAJ:n ”Vuoden päiväkoti 2021” -kunniamaininnalla!

Kun saavut tämän ulkoisesti ehkä vaatimattomalta näyttävän päiväkodin pihaan, et ehkä heti arvaisi olevasi Suomen ja miksei maailmankin mittakaavassa varhaiskasvatuksen timanttiliigassa. Sisälle astuessa si huomaat kuitenkin jo olevasi erityisessä paikassa. Paikassa, jossa työskentelee rautaisia ammattilaisia kultaisella sydämellä. Paikassa, jossa lapset kohdataan yksilöinä ja jokaisen lapsen ilot, murheet, vahvuudet ja erityisyys huomioidaan. Paikassa, jonka olemassaolosta aamuisin töihin kiirehtivä äiti tai isä on toisinaan niin kiitollinen, että saattaa salaa itkeä tirauttaa pari kyyneeltä silkasta onnesta. Mikä voisi vanhempana olla arvokkaampaa, kuin tietää, että siellä ne lapset ovat suojaisan mäennyppylän laella tuttuja, turvallisten ja ammattitaitoisten kasvattajien huomassa.

Kunniamaininnan perusteluissa Kaanaan päiväkodin työtä pidettiin kokonaisuudessaan esimerkkinä laadukkaasta varhaiskasvatuksesta ja kiinnitettiin erityisesti myös huomiota hyvään työhyvinvointiin ja henkilökunnan pysyvyyteen. Näihin kuvailuihin on helppo yhtyä niin parin päiväkotilapsen vanhemman kokemuksella, kuin talossa työskentelevän lastentarhanopettajankin kosketuspinnalla. Viimeistään korona-aika ja sen myötä mahdollisesti eteen tulleet etätyöt kotona lasten kanssa kirkastivat monelle perheelle varhaiskasvatuksen korvaamattoman merkityksen.

Erityistä Kaanaan päiväkodissa on myös se, miten opettajat ja muut aikuiset seuraavat lapsia ikäryhmän mukana, mikä vahvistaa lasten kokemusta turvallisesta oppimis-ympäristöstä. Päiväkodissa painotetaan

Maria Virko ja Kaisa Mäntynen

toiminnallista oppimista ja pedagogista dokumentointia. Lapset saavat jokapäiväisissä toiminnoissa tehdä monia asioita mahdollisimman pitkälle itse oman kykynsä mukaan ja toimintaa myös valokuvataan ja käydään läpi lasten kanssa eli sanoitetaan tapahtumia. Lisäksi päiväkoti tekee aktiivisesti yhteistyötä Kaanaan koulun kanssa, jonne lasten on helppo siirtyä esiopetuksen jälkeen. Kaanaassa toimii myös aktiivinen vanhempainkerho ja päiväkodin ja kotien välinen viestintä on säännöllistä.

Sokerina pohjalla on vielä se, miten monipuolisesti ja säännönmukaisesti päiväkodissa hyödynnetään ympäristön lähialueita, mm. Uikkupolkua, Kaanaan koulun kenttää sekä lähimetsiä. Pedagogiikkaa yhdistetään kekseliäällä tavalla myös näihin ulkoilu- ja retkihetkiin, esim. laulamalla ”metsään meno -laulua”, harjoittamalla ”käpymatematiikkaa” ja tekemällä ”metsän taidetta”. Jopa ihan pienempien eli alle 3-vuotiaiden ryhmässä on viime vuosina käyty lasten kanssa pienryhmissä jopa viikoittain eväretkillä ympäri vuoden, mikä on jotain aivan erityistä ja upeaa!

Haluammekin onnitella koko Kaanaan puolesta vielä kertaalleen oman kylän päiväkotiamme upeasta ja pitkäjänteisestä työstä lastemme parissa!

Kaisa Mäntynen
kahden lapsen äiti Kaanaalta

Maria Virko
varhaiskasvatuksen opettaja

Kaanaassa toimivia yhdistyksiä ja seuroja

Kaanaan Omakotiyhdistys ry:
www.omakotiliitto.fi/kaanaanoky

HUOM täältä löytyy myös kaikki edellisten vuosien Kaanaanmaa-lehdet!

Kaanaan koulun vanhempainyhdistys Kanava ry:
www.facebook.com/Kaanaan-koulun-vanhempainyhdistys-Kanava-ry

Kaanaan päiväkodin vanhempainkerho:
www.facebook.com/Kaanaan-päiväkodin-vanhempainkerho

Katteluksen Asukasyhdistys ry
www.facebook.com/groups/Kattelus/

Raision Kaanaan Martat:
www.facebook.com/Raision-Kaanaan-Martat
www.martat.fi/marttayhdistykset/raision-kaanaan-martat

Raision Pyryt ry:
www.raisionpyryt.fi

Raision Jumpparit:
www.raisionjumpparit.fi

Raision Nappulaliiga:
www.raifu.fi/nappulaliiga/

Kaanaan koulun salivuorot

	ma	ti	ke	to	pe	la	su
	Koulun käyttö	Koulun käyttö	Koulun käyttö	Koulun käyttö	Koulun käyttö		12-14 Koulun
16:00						15:30 Kaanaan Oky	RaiFu
16:30			RaJu	RaJu	Turun seudun Parkinson -kerho		
17:00	RaJu	RaJu					RaJu
17:30							
18:00							
18:30			Kuula/yu				
19:00				RaisU			
19:30							
20:00							
20:30	Juonala	Raision opettajat					
21:00							
21:30							
22:00	SALIVUOROT PÄÄTTÄVÄT						

Lisätietoja:

Kaanaan Omakotiyhdistys ry	www.omakotiliitto.fi/kaanaanoky
Kuula	www.raisionkuula.sporttisaitti.com
Raisio Futis ry	www.raifu.fi
Raision Jumpparit ry	www.raisionjumpparit.fi
Raision Urheilijat ry	www.raisu.fi
Turun seudun Parkinson -kerho	www.parkissa.fi

INFO Kaanaan omakotiyhdistys ry

Yhdistyksellä on myös vuokraustoimintaa:

Juhlatelttaa 3 m x 6 m (tiedustelut 040 832 3589, Betonimyllyä (050 574 5654), Kannettavaa äänentoistojärjestelmää esim. juhliin (040 716 6755), Pensasleikkuria (050 541 4464) Oksasahaa (02 439 7372)

Omakotitalkkari

Yhdistyksen kautta voit tilata omakotitalkkarin vaikka auttamaan pihatöissä. Tämän vuotisen talkkarin toimikausi on päättynyt lokakuun loppuun. Toivon mukaan voimme jatkaa toimintaa taas ensi vuoden puolella. Siitä ilmoitamme tarkemmin kevätpuolen tiedotteissa sekä netti- ja facebook-sivuilla. Kiitämme kaikkia talkkariasiakkaita yhteistyöstä.

Esko Lehtinen talkkarityönjohtaja p. 050 556 4520

Lentopallovuoro

Yhdistyksellä on lentopallovuoro Kaanaan koulun liikuntasalissa lauantaitsin klo 15.30 - 16.30.

Miten liittyä jäseneksi?

Omakotiyhdistyksen jäseneksi voi liittyä osoitteessa www.omakotiliitto.fi/kaanaanoky. Vuosimaksu 26,00 euroa sisältää jäsenyyden myös omakotiliitossa kaikkine jäsenetuineen.

Yhteystiedot

Yhdistyksen nettisivulta löydät myös yhdistyksen muut yhteystiedot. Voit ottaa yhteyttä yhdistykseen sähköpostilla kaanaanomakotiyhdistys@gmail.com tai puhelimitse 040 716 6755 tai 050 541 4464.

Aikaisemmat Kaanaanmaa-lehden numerot

Yhdistyksen nettisivulla on linkki kaikkiin aikaisemmin julkaistuihin Kaanaanmaa-lehtiin. Sieltä voit hakea uudelleen edellisten vuosien lehtien artikkelit.

Kaanaanmaa –lehti
Painos: 1100 kpl

Ilmoituskoot ja hinnat

1/16s 60€
1/8s 120€
1/4s 240€
1/2s 480€
1/1s 960€

Toimituskunta:

Päätoimittaja Kristiina Löfgren
Kimmo Nurmi, Kaanaan OKY
Esko Lehtinen, Kaanaan OKY
Katri Mikkola, Kaanaan Martat
Kaisa Mäntynen, KANAVA
Miia Suominen, KANAVA, OKY
Maria Virko, Kaanaan päiväkoti

Painopaikka:

Salon Lehtitehdas

Taitto:

Turun ammatti-instituutti /
Media-alan opiskelija Katariina Kayser
opettajanaan Markku Pennanen

Vaaraa ilmoitustilaa seuraavaan lehteen:
kaanaanmaa.lehti@gmail.com

Palautteet ja juttuideat:
kaanaanmaa.lehti@gmail.com

Kannen kuva: Kari Vainio

kuva: Kari Vainio

Raisionlahti – luontohelmemme – osaksi Helmi-hanketta

Kotikaupunkimme Raisio osallistuu yhdessä kuuden muun varsinaissuomalaisen kunnan kanssa valtakunnalliseen Helmi-ympäristöohjelmaan. Suomessa vuosina 2021-2030 toteutettavassa hankkeessa vahvistetaan maamme luonnon monimuotoisuutta ja turvataan luonnon tarjoamia ekosysteemejä ja biotooppeja. Valonian vastuulla on yhteishankkeiden koordinointi, asiantuntijatyö, viestinnällinen päävastuu sekä hankehal-

linto, jolloin kunnissa voidaan keskittyä luonnonhoitotöiden toteuttamiseen. Raisiosta Helmi-ympäristöohjelman kohteita ovat Raisionlahti ranta-alueineen Nesteentien pohjoispuolella, lahden koillispuolella oleva hakaniitty sekä Tuulilanketo. Aikojen saatossa näillä alueilla pitkään harjoitettu maatalous muokkasi maisemaa luoden monimuotoisen ekosysteemin, minkä säilyminen edellyttää jatkuvaa hoitoa.

TÄMÄ TÄSSÄ ON OIKEA HELMIKOHDPE!

RAISIONLAHTI

on tunnustettu ainutlaatuisiksi kuntahelmikohteeksi. Täällä tehdään luonnonhoidon toimenpiteitä – konkreettista työtä luontokadon torjumiseksi!

Raisionlahti on rauhoitettu arvokkaana lintuvetä. Alue on merkittävä muuttolintujen le-vähdys- ja ruokailupaikka, minkä lisäksi alueen luonto- ja virkistyskäyttöarvot ovat huomion-arvoiset. Raisionlahden rantaniittyä laidunnettiin vielä 1950-luvulle asti, mutta sen jälkeen kaupungistumisen, jätevesien ja maankäytön muutosten vaikutusten myötä lahti alkoi re-hevöityä, likaantua ja kasvaa umpeen. Luonnonsuojelualue perustettiin 1984, minkä jälkeen aluetta on hoidettu ja kunnostettu. Alue kuuluu suurilta osin valtakunnalliseen lintuvesien-suojeluohjelmaan.

Raisionlahden itäpuolen ruovikkoaluetta hoidetaan laidun-tamalla (lampaat ja naudat) sekä niittomurskaamalla. Järvi-ruon juuristoa myös jyrsitään. Ruovikkoaluetta on hoidettu jo yli 20 vuoden ajan. Hoidettavan alueen pinta-ala on noin 24 hehtaaria.

Aktiivisen hoito- ja käyttösuunnittelun avulla on pyritty moni-puolistamaan suojelualueen linnustoa, kehittämään alueen virkistyskäyttöä ja edistämään Raisionlahden suojelullisia ja maankäyttöisiä tavoitteita.

Lisätietoja ympäristöpäällikkö Kirsi Anttila, p. 044 797 2211

LUE RAISIONLAHDEN HOITOSUUNNITELMA:
www.doria.fi/handle/10024/87720

Varsinais-Suomen Helmi-kunnat-hankkeessa kunnostetaan luontokohteita ympäristöministeriön Helmi-eliympäristöohjelman rahoituksella vuosien 2021–2022 aikana. Mukana on seitsemän kuntaa ja kohteita on kaikkiaan 35.

VALONIA raisio KAARINA Naantali PAIMIO

HELMi TURKU ÅBO RUSKAPUUNKI

Tuulilanketoa, jossa on kiehtova kasvili-suus, on kunnostettu vuodesta 2000 läh-tien Raision kaupungin toimesta. Kaanaan Omakotiyhdistys alkoi raivata 1990-luvun lopussa Raisionlahden ranta-alueen um-peenkasvaneita niittyjä, metsäsaarekkeita ja Järvenojan vartta häviämässä olevien bio-tooppien palauttamiseksi. 2000-luvun alus-sa yhdistyksemme toteutti EU-rahoituksella ensimmäiset lammaslaitumet. Luontoa en-nallistavaa työtä olemme tehneet sujuvassa yhteistyössä Raision kaupungin kanssa yli kahden vuosikymmenen ajan. Nyt työ jat-kuu Helmi-hankkeen hoitosuunnitelman mu-kaisesti ylläpitämällä linnustolle suotuisaa luontoa ruovikon koneellisella niitolla, murs-

kauksella ja jyrsinnällä, karjan laiduntami-sella sekä tarvittaessa vesakoiden ja puuston poistolla. Lahden koillispuolen hakaniityltä selvitetään alueen perinnebiotooppiarvot ja sille laaditaan hoitosuunnitelma.

Tänään Raisionlahti, sen ruovikot, ranta-niityt ja metsäsaarekkeet ovat tärkeitä muut-tolintujen levähdyspaikkoja. Näin ei olisi ilman omakotiyhdistyksen pitkäjänteistä tal-kootyötä. Alueen pääseminen osaksi Helmi-ympäristöohjelmaa on siten hieno tunnustus Kaanaan omakotiyhdistyksen talkoolaisten arvokkaalle työlle.

Sakari Alaranta

Vauhdilla rakentuvassa Katteluksenmetsäsässä asutaan luonnon ympäröimänä

Viitisen vuotta sitten myyntiin tulleet Kat-teluksenmetsän pientaloalueen n. 50 tonttia alkavat alun hiljaisemman vaiheen jälkeen nyt kiihtyvään tahtiin rakentua, niin että täl-lä hetkellä alueella enää muutamia tontte-ja on vapaana Kumputien alkupäässä. Yksi uusimmista rakentajista on Juha Mäntynen, jolla tavoitteena on päästä tyttärensä kanssa muuttamaan uuteen hirsirakenteiseen oma-kotitaloonsa “jouluksi kotiin” -taktiikalla. Kaanaanmaa -lehti piipahti jututtamassa Mäntystä Kumputien tontillaan rakennus-töiden lomassa.

Syntyperäisenä Raisiolaisena, mutta tois-takymmentä vuotta muissa lähikunnissa asuneena, Mäntysen houkutteli paluumuut-tajaksi Raisioon lähellä olevat turvaverkot -saman tien päässä asuva veli perheineen sekä lähistöllä myös asuvat vanhemmat. Kaanaan päiväkodin ja koulun välitön lä-heisyys olivat myös ehdoton plussa tonttiva-linnassa. Toisaalta vaakakupissa painoivat myös tonttien sopiva hintataso ja hyvä tont-tivalikoima. Mäntynen uskoo, ettei olisi sa-

malla rahalla saanut mistään lähikunnasta vastaavaa, melkeinpä maaseutumaisessa luonnonrauhassa ja monipuolisessa kalli-oisessa metsämaastossa sijaitsevaa, mutta samalla lyhyiden kulkuyhteyksien päässä kaikista palveluista olevaa tonttia. Työmatka omalla autolla Turun puolelle pikatietä hu-rauttaen kestää lyhimmillään kymmenisen minuuttia ja toiseen suuntaan harrastuksen pariin Naantalin golf-kentälle ei myöskään juuri pidempään matkaa taita. Lähellä sijait-seva Raisionlahti ulkoilumaastoineen sekä pienvenesataman läheisyys olivat Mäntysel-le, potentiaaliselle veneenomistajalle, piste i:n päälle asuinpaikkaa valitessa. Puheeksi tulee myös Raision maineeltaan naapurikun-tia nopeammaksi koettu rakennuslupakä-sittely ja riittävän joustava kaavamääräys, jotka osaltaan tekevät rakentamisesta hou-kuttelevaa. Toisaalta lisähaastetta Mäntysen rakennusprosessiin ovat antaneet korona-aika ja rakennusbuumi, jotka ovat aiheut-taneet vaikeutta työvoiman saantiin sekä

Katteluksenmetsän uusi rakennusalue.

laukaisseet rakennuskustannukset yhä kiih-tyvään nousuun.

Erityisesti Mäntynen nostaa keskustelus-sa esiin tulevan asuinalueensa alueen rau-hallisuuden ja silmää miellyttävän metsäisen ympäristön. Luonnonmukaisen metsämaisen ilmeensä rakentumisen edistyessä yhä hy-vin säilyttänyt Katteluksenmetsä piirtyykin esille onnistuneena jatkumona vuoden 1997 asuntomessujen pääalueeksi rakentuneelle “vanhalle” Katteluksen alueelle. Tämäkin alue suunniteltiin aikanaan edistyskellises-ti “luonnonmukaisena asuinympäristönä”, jossa luontoa pyrittiin säästämään erityi-sesti kunnallistekniikan ja maiseman suun-nittelussa. Messualueen kaavamääräyksissä mm. määriteltiin piha-alueiden osat, jotka on säilytettävä luonnontilassa, kuten nyt myös uudessa Katteluksenmetsän kaavas-sa. Erityisen mausteen Katteluksenmetsän kumpuilevaan metsämaastoon antaa lisäksi alueen pohjoisreunaan aukeava avara pelto-maisema. Ihaillessasi, hyvällä tuurilla omal-

ta takapihaltasi, joka syksyistä viljan puintia ja sen jälkeistä moniväristä auringonlaskua peurojen tallustellessa pellonreunassa, voit todella kokea olevasi samaan aikaan sekä kaukana kaikesta että keskellä kasvavan kau-pungin aktiivista kylää.

Menestyksestä tulevaisuutta Katteluk-senmetsään!

Haastattelijana toimi **Kaisa Mäntynen**

Juha Mäntynen tyttärensä Emmän kanssa rakennuksilla

Juha Mäntysen hirsirakenteinen talo kohoaa Katteluksenmetsään.

kuva: pxhere.com

Aurinkopaneelijärjestelmät yleistyvät

Erään kaanaalaisen kokemuksia

Käydäänpä ihan aluksi peruskäsitteet läpi. Aurinkopaneeleilla tarkoitetaan kennoja, joilla auringon säteilyenergia muutetaan sähköenergiaksi. Aurinkokeräimet taas ovat kennoja, joilla auringon säteilyenergia muutetaan lämpöenergiaksi. Aurinkopaneeleilla tuotetaan siis sähköä ja aurinkokeräimillä lämpöä. Tässä jutussa keskitytään sähköntuotantoon käytettäviin aurinkopaneeleihin

Taloomme asennettiin aurinkopaneelit tämän vuoden kesäkuun puolivälissä. Kerron tässä jutussa oman kokemukseni perusteella lyhyesti aurinkopaneelijärjestelmistä, niiden hankintaan vaikuttavista perusteista ja kokemuksistamme tähän mennessä.

Aurinkopaneelijärjestelmät

Aurinkopaneelijärjestelmät koostuvat perusmuodossaan itse aurinkopaneeleista, niiden kiinnitysrakenteista, invertteristä, turvakytkimestä sekä tietysti kaapeleista ja muista asennusosista. Invertterin

tehtävänä on muuntaa aurinkopaneelien tuottama matalajännitteinen tasavirta yleisen sähköverkon sähköliittymiä vastaavaksi vaihtovirraksi, jota rakennus pystyy hyödyntämään. Invertteri on hiukan postilaatikkaa isompi laite ja se voidaan asentaa rakennuksen sisälle tai ulkoseinään.

Tällainen perusmuotoinen aurinkopaneelijärjestelmä syöttää sähköä kiinteistön sähköpääkeskuksen kautta suoraan kiinteistön käyttöön. Kun aurinkopaneelit tuottavat sähköä, sähköä ostetaan jakeluverkosta vain sen verran kuin

aurinkopaneelien tuottaman sähkön lisäksi kulutetaan. Mikäli aurinkopaneelit tuottavat enemmän sähköä kuin h kellisesti kulutetaan, tämä ylijäämätuotto siirtyy jakeluverkkoon ja sähköyhtiölle. Tästä sähkön myynnistä verkkoon tehdään oman sähköyhtiön kanssa sopimus.

Aurinkopaneelijärjestelmään voidaan periaatteessa liittää akkuja, joko heti asennusvaiheessa tai myöhemmin. Akkujen avulla aurinkopaneelien tuottamaa sähköä pystytään hyödyntämään omaan kulutukseen silloinkin, kun panee-

lit tuottavat enemmän sähköä kuin hetkellisesti kulutetaan. Jotkut sähköyhtiöt tarjoavat myös ns. virtuaaliakkuja, joissa ylijäämäsähkö siirretään valtakunnan jakeluverkon kautta sähkömyyjän tarjoamaan virtuaaliseen ”akkuun”, josta se on saatavissa takaisin, kun paneelit eivät tuota riittävästi. Edelleen aurinkopaneelijärjestelmään voi liittyä erilaisia muita lisäosia, joilla esimerkiksi optimoidaan kiinteistön sähkönkulutusta tai ohjataan sähkön hankintaa esim. vuorokaudenaikahinnoittelua hyödyntäen.

Yksikköä wattipiikki (Wp, kWp) käytetään yleisesti kuvaamaan aurinkopaneelien tuottamaa sähkötehoa tietyissä standardiolosuhteissa. Käytännössä 1 kWp:n etelään suunnattu aurinkosähköjärjestelmä tuottaa Etelä-Suomessa noin 850 kWh vuodessa. Aurinkopaneelien ostajalle mitattu nimellisteho, eli Wp tai kWp on kuitenkin kaikkein tärkein tieto, jonka avulla eri järjestelmiä pystyy vertailemaan keskenään.

Miksi hankkia aurinkopaneelijärjestelmä?

Perusteita aurinkopaneelijärjestelmän hankkimiselle on useita. Luultavasti suurin syy useimmille on se, että järjestelmän avulla voi hankkia ilmaista energiaa, kunhan hankintakustannukset on ensin kuoletettu. Myös ympäristönäkökohdat ovat varmasti monelle tärkeitä. Aurinkoenergia on ensinnäkin uusiutuvaa energiaa. Toiseksi jokainen paikallisesti tuotettu kilowattitunti vähentää vastaavasti suurten valtakunnanverkkoon sähköä syöttävien voimaloiden ja siirtoverkon kapasiteettitarvetta.

Kaikki edellä mainitut seikat toimivat perusteina myös meidän päätöksellemme hankkia aurinkopaneelijärjestelmä. Taloudellisessa mielessä päätöstä helpotti, että järjestelmän voi hankkia rahoituksen avulla. Lainan takaisinmaksussa voi hyödyntää järjestelmän tuottamia säästöjä sähkölaskussa.

Jotta todellista taloudellista hyötyä pääsee syntymään, on järjestelmän tietysti kestävä vähintäänkin takaisinmaksuajan, mielellään paljon pidempään. Myyjän kanssa järjestelmämme takaisinmaksu-

ajaksi laskettiin seitsemän vuotta, jos otetaan huomioon asennustyöstä hyödynnettävä kotitalousvähenys. Aurinkopaneelien, invertterin ja kiinnitysrakenteiden toimittajat antoivat kukin omat takuunsa tuotteilleen. Lisäksi järjestelmän myynyt ja asentanut yritys antoi takuun asennustyölle. Takuuajat vaihtelivat invertterin seitsemästä vuodesta aina kiinnitysrakenteiden 50 vuoteen saakka.

Kokemukset

Järjestelmäämme kuuluu 14 paneelia, jotka tuottavat yhdessä reilun 5 kWp tehon. Talomme sähkön vuosikulutusarvio on noin 18.000 kWh. Paneelit on asennettu kahdelle lappeelle: puolet paneeleista katsoo kohti kaakkoa, puolet kohti lounasta. Näin pystymme hyödyntämään auringon energiaa pidemmän ajan päivästä. Järjestelmä on mitoitettu kesäkuukausien sähkönkulutuksen mukaan. Liian suurta järjestelmää ei kannata hankkia, koska ylijäämäsähkö myynnistä saatava hinta on pienempi kuin sähkön ostohinta.

Voin seurata järjestelmän toimintaa ja sähköntuottoa mobiilisovelluksella. Järjestelmä on asennuksesta kesäkuun puolesta välissä alkaen 24.10. mennessä tuottanut 2150 kWh sähköä. Heinäkuun tuotto oli 770 kWh. Sähkölaskumme on luonnollisesti pienentynyt. Heinäkuun sähkökulutus oli 662 kWh (v. 2020: 1134 kWh), elokuun 880 kWh (1199 kWh), syyskuun 1101 kWh (1295 kWh) ja lokakuun 1020 kWh (1539 kWh). Voin myös sähköyhtiön seurantalapalvelusta todeta, että kesäpäivinä saattoi olla 1–5 h, jolloin emme ostaneet lainkaan sähköä verkosta ja tämän lisäksi useita tunteja, jolloin osto oli aivan minimaalista. Emme ole tähän mennessä vielä mitenkään optimoineet sähkökulustamme, joten tästä voi vielä parantaa. Ehkäpä ensi kesänä laitamme pesukoneen pyörimään samalla kun nautimme kesähelteistä!

Juuso Jaakkola

Raision Kirkkomaa-kierros

17.6.2021

Pitkähkön korona-hiljaiselon jälkeen Kaanaan omakotiyhdistys päätti aloittaa tapahtumien järjestämisen ja kohteena olivat lähialueet. Ensin oli Alppiruusuupuisto-kierros ja juhannusta edeltävällä viikolla oli vuorossa kirkkomaa-kierros Raision hautausmaalla. Oppaana meillä oli Saariston rengastie-reisulta tuttu kaanaalainen Leena Kortesalo.

Vierailimme mm. raisiolaisten merkkihenkilöiden haudoilla ja sitä kautta saimme kuulla mielenkiintoisia tarinoita Raision ja Suomenkin historiasta. Tutustuimme kirkkomaan polkuihin ja rakennelmiin mm. Cavenin kappeliin, Kirkkauden kappeliin ja Ikirauhan kallioihin.

Kiitokset oppaalle ja kaikille mukana olleille!

Raision uurnahautausalueella sijaitsee Suomen ainoa sisähautausmaa Kirkkauden kappeli. Kuva: Turun Sanomat / Marttiina Sairanen

Järviniityn kunnallistekniikan saneeraus etenee

Menossa on jo kolmas kesä, kun alueen katu- ja viemäriputkineen rakennetaan uudestaan. Alue on sen verran laaja ja hankala toteuttaa, että hanke toteutetaan neljässä vaiheessa. Putkistot ovat jo 50 vuoden takaa ja teitä ei ole kaikin osin pohjustettu kunnolla koskaan. Päivitys on tarpeen ennen kuin vesihuolto räjähtää käsiin.

Tämän vuoden urakan tekee paimiolainen Maanrakennus Kivelä Oy, vuonna 1985

Hannele, Väiski ja Elmeri. Takana jo viime vuonna rakennettua Silmukatua.

perustettu maanrakennusalan yritys, joka urakoi alan töitä Varsinais-Suomessa. Toimitusjohtajana on vuonna 2012 tapahtuneen sukupolvenvaihdoksen jälkeen Ville Kivelä. Henkilökuntaa noin 15 henkilöä ja koneita moneen lähtöön. Yhtiö on useana vuonna aikaisemminkin urakoinut myös Raision kaupungin työmailla. Järviniityn työmaan projektinvetäjänä ja työnjohtajana toimii insinööri Kalle Loikas. Kalle sanoi tutustuneensa maanrakennuksen savimonttuihin jo 19 vuotiaasta, mutta lähti lukion jälkeen yliopistoon fysiikan pariin. Veri veti kuitenkin enemmän käytännönläheisiin töihin ja hän palasi maanrakennusalan.

”Tällaisen käytössä olevan kadun ja sen alla olevien vesi- viemäri- sähkö- ym. linjojen uudelleenrakentaminen on varsin hidasta ja etukäteissuunnittelua vaativaa, jotta asukkaiden liikkuminen ja palvelut eivät pahemmin häiriinny. Työ opettaa ja aiemmista töistä saatu kokemus auttaa työn sujuvuutta. Työntekijöillä on pääasiassa omat roolinsa, mutta paljon myös yhteistyötä tarvitaan. Tämä on sellaista käytännön työtä, jonka tekijät todella ansaitsevat kunnioituksemme ja joita välttämättä tarvitsemme. Useat heistä ovat suorittaneet alan mm. koneiden käyttöön valmistavan maanrakennusalan ammattitutkinnon. Koneet ovatkin työtä vuosien aikana helpottaneet, mutta montussa tarvitaan edelleen käteviä käsipareja ja lapiokin kuuluu edelleen varusteisiin.

Maanrakennus taitaa olla toistaiseksi varsin miesvaltainen ala. Kaksi vuotta sitten Haikarin työmaalla oli jo nainen työmaamestarina. Nyt Kivelän porukassa on nähty naisen heiluvan kuramontussakin ja pärjäävän siinä kuin miehetkin. Voi meitä miehiä, mitä meille enää jääkään?” Kalle kommentoi.

Töiden etenemistä seurattaessa olemme taas havainneet kuinka muhkuraisen kalloperän päälle tämä meidän kylämme on rakennettu, kalliomöykky toisensa perään tulee rakentajien eteen ja taas porataan, panostetaan, peitetään ja räjäytetään. Mutta sanotaanhan, että luja tahto vie vaikka läpi harmaan kiven. Työmaan louhintatyöt porauksineen ja räjäyttämisineen on ulkoistettu Power Blaster nimiselle aliurakoitsijalle ja myös mittauspalvelut tärinämittauksineen on aliurakoitsijoiden varassa. Materiaalit urakkaan toimittaa kaupunki ja näin varmistetaan, että käytetyt osat ovat yhteensopivia kaupungin muun kaluston kanssa.

Kaupungin rakennuttajainsinööri Riku Järvinen kertoi, että yhteistyö urakoitsijan kanssa toimii. Työ on hankalaa vanhan verkoston uusimista, palvelujen pitää toimia koko ajan. Hienosäätöä suunnitelmien suhteen tehdään paikan päällä koko ajan. Ensi vuoden budjettiin ehdotetaan Järviniityn tieprojektin loppuunsaattamista eli työn 4. vaihetta.

Tämän vuotinen kunnallistekniikan uudisrakentaminen on tullut todella lähelle Järviniityntien ja Kantokadun kulmassa asuvaa Hannele Niinivirtaa, kun rakentajat ovat na-

Vuonna 2021 saneerattavat kadut

Janne Hurme ja Kalle Loikas

kertaneet hänen tonttiaan jo kolmelta sivulta. Hannele kertoi, että tieremonttia on kuitenkin tiedetty jo odottaa, eikä hänen kohdallaan ole vielä tullut mitään isompia hankaluuksia. Rakentajat ovat hyvin informoineet tulossa olevista työvaiheista ja häiriöistä. Hän sanoi odottavansa, että katutyöt valmistuvat ja pääsisi laittamaan tonttinsa reunoja kuntoon, kun ei tiedossa olleiden kaivuutöiden takia ole viime vuosina kannattanut niihin juuri paneutua. Yksi harmin aihe on, kun koko kylästä on purettu katuvalot ja syksyn pimeys lyhentää päivää molemmista päistä. Jos mielii käydä ulkoiluttamassa koiria aamulla ennen töihin lähtöä, pitää se tehdä omien taskulamppujen turvin ja samoin iltaisin, sanoo Hannele, joka on tuttu näky mäyräkoiriensa Väiskin ja Elmerin kanssa kylän kujilla.

Urakan alkuperäiseen aikatauluun on sovitettu pidennystä tämän vuoden lopusta ensi vuodelle niin, että asfaltointi ja reunakivityö tapahtuu vasta keväällä. Katuvalotolpat pystytetään sitä myöden kuin tien reunat on saatu kuntoon ja valotkin palaavat lähiaikoina ainakin Järviniityntielle.

Esko Lehtinen

Haikarintien uudet asukkaat

Järviniityn alueen katu- ja putkistosaneerauksen ensimmäisessä vaiheessa rakennettiin Haikarintie haaroineen. Nyt kaksi vuotta tuon jälkeen ovat omakotirakentajat löytäneet ison osan uuden kaavan myötä muodostetuista tonteista. Nyt siellä on jo

seitsemän taloa, osa vielä rakenteilla ja kolmessa jo asutaankin.

Yksi niistä on Haikarintien ja Terhokujan kulmaan noussut Ville Koistisen ja Roosa Sarikiven siniharmaa talo, johon he lokaan alussa mööpelinsä siirsivät. Talo tilat-

Haikarin rinteelle noussutta asutusta

Roosa ja Ville sekä Tarmo-koira

tiin muuttovalmiina, määritelmä, jota Roosa piti aika epämääräisenä. Kesän mittaan uudet asukkaat on nähty ahkeroinnassa ulkopuolen maalaus- ja muissa viimeistelytöissä, kuten myös terassin ja muiden piharakenteiden kimpussa. Varsinaiset pihatyöt jäänevät ensi kesään.

Ville on raisiolaislähtöinen ja asunut Tikanmaalla, Roosa on Turusta. Alue oli jon-

kin verran tuttu jo ennestään ja kun täältä on hyvät yhteydet alueen palveluihin, muutto tällaiseen väljään maaseutuymppäristöön tuntui hyvältä.

Tervetuloa Kaanaaseen Roosa ja Ville kuten muutkin alueelle jo muuttaneet ja muuttoa valmistelevat!

Esko Lehtinen

Kaanaan pyöräretki

Mun Raisio -tapahtuman yhteydessä 2.9.2021 Kaanaan omakotiyhdistys järjesti pyöräretken Vuorenpäästä Koulun kentälle. Tässä tärkeimmät matkan varrella nähdyt kohteet ja kerrotut asiat.

1. Vuorenpää

Kaanaantien risteystä ympäröivät Vuorenpään 1980-luvulla rakennutun asuntoalue ja Ilkka Saarisen perustama ”Iken Grilli”, nykyään Piian Pakari sekä Gasthaus Henri, Hermannssin, Laamon, Clean pesulan sekä muiden yritysten toimisto- ja tuotantotilat.

2. Louhelantie

Kaanaantie tuli vuoteen 1974 asti nykyisen Paikkarinpolun kautta radan yli tähän Louhelan risteykseen. Paikkarin seisake sijaitsi 1923 käytöön otetun Naantalin radan pohjoispuolella ylikäytävän vieressä. Seisakkeen lähellä oli Puutarhuri Helinin kasvihuoneet. Helinin keltainen komea asunrakenus seisoo paikallaan edelleen. Jehovantodistajien salin tienoilla sijaitsi Lausmäen torppa. Lampitien ja radan väliseen kulmaan jää talo, jossa Kalervo Kummola asui lapsuudessaan. Sen naapurissa on vielä näkyvissä puutarhan kasteluvettä varten kaivettu lampi, josta vesi johdettiin radan alitse puutarhaan. Lammella sanottiin Kummolankin luistelua harjoitelleen. Siitä on myös saanut Lampitie nimensä.

3. Järviniityn risteys

Tästä kuljettiin aikoinaan Vedenvuotaman, Järviniityn, Haikareen

ja Tuorlan torppiin, joista myös on jäänyt tiloista muistuttavat asuntoalueiden ja teiden nimet. Tuorlan omistaneet Elorannat rakensivat risteykseen kauppatalon, joka oli myöhemmin myös seurakunnan työtilana. Kaanaantien kurvia oikaistiin kulkemaan alemmaa Nevaksi kutsun niittyalueen halki. Vanha tienpohja on edelleen kuljettavissa ja sieltä lähtee myös Isovuoren metsäpolun päät. Nevalle on suunnitteilla myös rivitaloasutusta.

4. Sommaro

Turkulainen Anna Huhtinen hankki alueelta mökkipalstan ja antoi paikan nimeksi Sommaro. Tämä tuli myös 2010-luvulla rakennetun asuntoalueen nimeksi. Annan mökki lienee jo hävinnyt. Sommaron lounaispuolella avautuu näkymä Järvenojan laaksoon, entisen Lietalan jakokunnan laajaan yhteisniittyalueeseen, joka vuosisatoja sitten oli vähitellen jäänyt kuiville ja oli Raision kantatilojen omistuksessa. Myöhemmin sitä ruvettiin jakamaan kylien ja talojen palstoihin ja viimeistään nk. Isojaon aikana. Kaanaassa ei ollut vielä kiinteää asutusta.

5. Totko

Isovuoren risteyksestä lähtien on ensin Sulo (Supa) Lindgreenin vaimonsa kotitilan maalle rakentama kaksikerroksinen puusepänversta, jossa Aarre Vuori harjoitti myöhemmin mm. venehuoltoon ja rakentamiseen liittyvää toimintaa. Piharakennuksessa monet kaanaalaisetkin rakensivat itse Sampi

Pyöräretkellä

-tyyppinimellä tunnetut lasikuituveneensä Vuoren nk. Littoislaisesta vähän parannetun muotin sisään. Supan liiketoiminta meni aluksi niin hyvin, että alkuperäinen versta jäi ahtaaksi ja hän rankensi uuden reilusti edellistä suuremman verstaan vanhan viereen. Ikkuna ja ovimarkkinat muuttuivat ja investointi osoittautui liian raskaaksi, Supan liiketoiminta päättyi konkurssiin. Kookkaassa rakennuksessa on sen jälkeen toiminut esim. muovituotteita valmistanut yritys, kenttäsirkeleitä valmistanut Kallion konepaja, Eelis Kososen venevarikko, asepaja ja automaalaamo. Viher-suunnittelua ja -rakentamista harjoittava kaanaalaislähtöinen Entti Oy on nyt kunnostanut rakennuksen ulkoa ja sisältä omiksi toimitiloikseen. Vain Automaalaamo Kolibri on entisistä vuokralaisista jäljellä. Vähän edempänä Isovuorentien varrella on Pekka Wesmannin rakennuttama teollisuuskiinteistö, jossa valmistettiin mm. omakotitalojen öljysäiliöitä ja kottikärryjä. Nyt siellä pitää tuki-kohtaansa Timo Randellin nimellä toimiva maalausliike.

6. Mattilan kauppa

Vuonna 1956 valmistunut Tauno ja Grethel Mattilan rakentama kauppa ja asuintalo, jossa toimi aluksi Osuusliike Tarmolan elintarvikeliike yhdessä Mattilan rakennustarvike- ja kodinkoneliike Kaanaan Ostoskeskuksen nimellä. Taunon jälkeen Risto avasi ensin elintarvikeliikkeen, joka muuttui myymäläksi ja siirtyi elintarvikemyymälän yhteyteen vielä Kaanaan postikiin. Myös Kaanaan Kotisinappi näki päivänvalon talon suojissa. Nyt kyläkauppa ja posti ovat valitettavasti lopettaneet. Viimeksi talo oli Turun seudulla kuvatus elokuvan yhtenä kuvauspaikkana. Täältä on hyvä luoda silmäys myös Kaanaan maamerkkiin, Raision 1965 valmistuneeseen 58 metrin korkuiseen vesitorniin, joka Turun seudun vesiyhtiön aikanaan palvelee alkuperäisessä tehtävässä Sara-

mäen kalliosäiliöistä pumpattavan veden välivarastona ja paineentasaajana.

7. Jaakkola

Alueelle nimen antanut Jaakkolan talo sijaitsi nykyisen leikkipuiston paikalla kunnes noin vuoden 1980 tienoilla entinen peltoalue kaavoitettiin asuntoalueeksi Torpamaankadun molemmin puolin. Vain näköalapaikkanakin tunnetun Kukkulavuoren juurella oli kolme veturimiesten Alppiloiksi nimettyä huvilaa.

8. Siirtolapuutarha

Vuonna 1989 perustetun ryhmäpuutarhan alueella on 35 parinsadan neliömetrin kokoista puutarhapalstaa mökkeineen ja yhteiskäytössä oleva huoltorakennus saunoineen ja wc pesutiloineen. Rannan puolella oleva hirsimökki rakennettiin vuonna 2003 Omakotiyhdistyksen talkoilla ja Varsin Hyvä Yhdistyksen/EU avustuksen turvin lammaskatokseksi. Rymätyläläinen Katja Sikka toi samana vuonna laitumelle ensimmäiset parikymmentä lammasta. Lammaskarsinoita on sitten tullut lisää kuten myös lampaitakin. Pilkkipojanpolun yläpäässä sijaitsi vielä parikymmentä vuotta sitten Ruonan torpan nimellä tunnettu mökki. Paikalla on tietävästi sijainnut Kaanaan ensimmäinen, Pernon kartanon Ruonanojan kalastusta varten 1699 rakentama torppa.

9. Nuorisotalo

Vanha kyläkeskusta on sijainnut Kaanaan Isonkiven tienoilla. Kivi on seudun ensimmäinen luonnon-suojelulain perusteella vuonna 1923 rauhoitettu kohde. Viereinen Järvenoja, myös Ruonanojaksi aikanaan kutsuttu on ollut joitakin satoja vuosia sitten paitsi kalastuspaikka kaksine kalatokeineen, joissa oli Raision kantatilojen nimetyt merransijat ja myös viljan jauhatukseen käytetty jalkamylly. Järvenojan laakso on silloin ollut ainakin osan vuodesta vielä tulvan alla jol-

loin vettä on kaloille ja jauhatukseen riittänyt.

Nuorisotalona tunnettu rakennus on muurari August Koskisen v. 1936 perheelleen rakentama asuintalo, jossa oli alunperinkin majoitettu myös vuokralaisia. Talossa toimi sittemmin Kaanaan postiasema ja myöhemmin kaupungin omistukseen tultuaan nuorisotila ja koulun iltapäiväkerhojen pitopaikka. Kaanaantien toisella puolella on Turun Osuuskaupan myymälärakennus vuodelta 1941, jonka myymälänhoitajana oli pitkään tunnettu kaanaalainen vaikuttaja, äskettäin kuollut Heikki Piirto. Kauppa suljettiin n. vuonna 1980 ja on kaupungin omistamana sittemmin ollut osittain pienyritysten liiketilana.

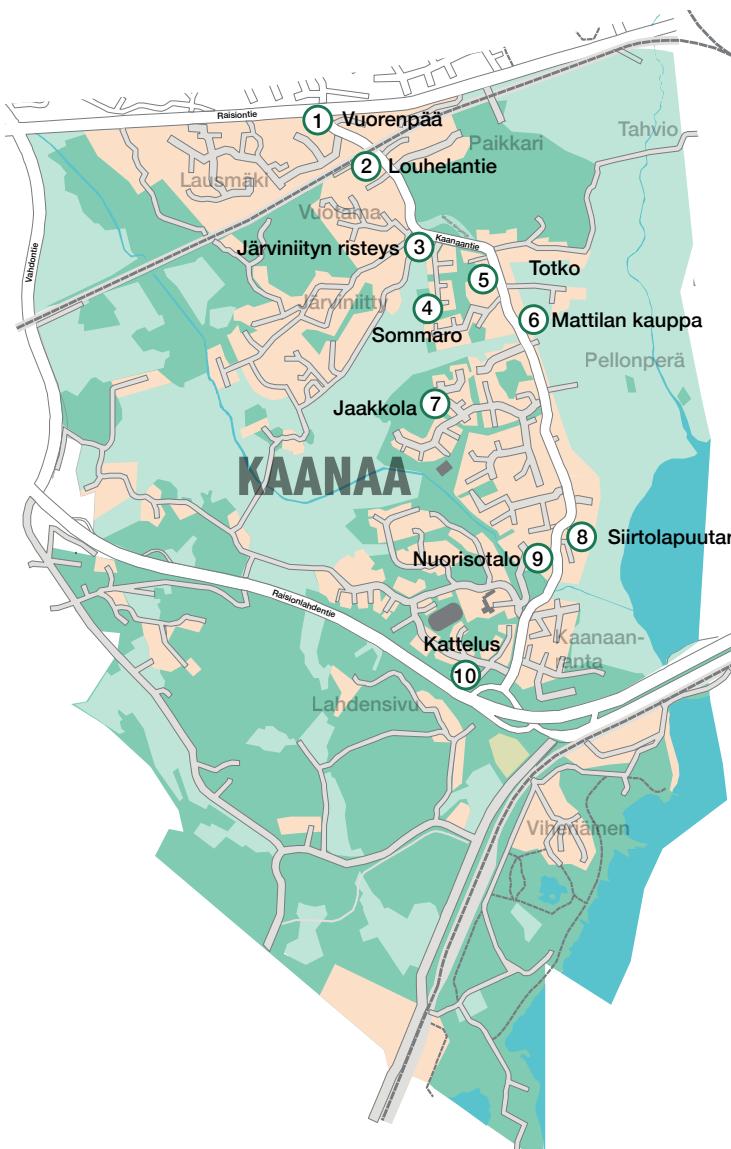
10. Kattelus

Katteluksen talo ulkoasultaan muuttuneena. Naantalintien eteläpuolelle jäivät Perttalan, Santalan, Haahdenniemen, Kaltelan ym. vanhat asuinpaikat sekä Nesteen rakennuttama Viherjäisten asuntoalue ja paljon muuta asutusta. Katteluksen asuntomessualue vuodelta 1997.

Tutustu sinäkin asuinympäristösi!

Nämä kohteet tullaan lisäämään maastoon Kaanaan omakotiyhdistyksen toimesta. Teemme QR-koodi-kyttilä kohteisiin ja älypuhelimella voit skannata koodin ja saat kohdetiedot luettavaksesi. Hauskaa! Nyt kiertämään koko perheen tai ystävien kesken Kaanaata. Kannustamme myös koululaisia tekemään luokkaretken Kaanaaseen. Seuraa OKY:n Facebook-sivuja: Kaanaan Omakotiyhdistys ilmoitamme siellä, milloin QR-kyttilä ja reitti ovat valmiina tutustumista varten. Toivotamme kaikille asukkaille mielenkiintoista retkeä Kaanaanmaalle!

Esko Lehtinen

Marjakuusi - ainavihanta suosikki

Kaksi alkuperäistä marjakuusilajia, euroopanmarjakuusi *Taxus baccata* ja japanimarjakuusi *Taxus cuspidata* risteytettiin 1900-luvun alkupuolella ja työn tuloksena syntyi kaunis, tummanvihreä, kestävä, terve ja tuuhea kartiomarjakuusi *Taxus x media*, joka on erinomainen kasvi istutettavaksi yksittäin, ryhmiksi ja aidanteiksi.

Marjakuusi, vapaasti kasvava

Nykyisin kartiomarjakuusesta on saatavana useita kasvutavaltaan poikkeavia lajikkeita, joille yhteistä on ainakin viihtyminen tuoreessa, ravinteikkaassa ja kalkkipitoisessa maassa, puolivarjoisessa ja varjoisessa paikassa, hyvä leikkauksen kestävyys sekä koko kasvin ja sen pienten marjakäpyjen myrkyllisyys. Marjakuusten värikkään houkuttelevat 'marjat' (kuten myös luonnossa kasvavien näsiän, punakoison ja kielon marjat) sekä monenmoiset sienet sisältävät aineita, jotka syötyinä aiheuttavat vakavia myrkytysoireita. On tärkeää kulkea lasten kanssa ulkona, tutustua kasveihin ja opetella tuntemaan etenkin sellaiset kasvit ja marjat, joita ei missään eikä milloinkaan saa maistaa.

Kasvupaikan varjoisuuden suhteen marjakuusi ei ole kovin kranttua, mutta valoisammalle paikalle istutetun marjakuusen kastelusta ja nuorien taimien suojaamisesta keväthavalt tulee huolehtia.

Marjakuuset sietävät hyvin voimakastaakin leikkaamista sillä se kykenee versomaan jo puutuneistakin oksista toisin kuin kotoinen metsäkuusemme, joka sallii vain yhden kasvukauden ikäisten versojen typistymisen. Etenkin vanhoissa muotopuutarhoissa kasvien hyvä leikkauksen kestävyys on saanut puutarhurit inspiroitumaan ja luomaan marjakuusista ihastusta herättäviä muotoja ja hahmoja. Suomessa topiarian taiteenlajia harrastetaan lähinnä pensasaitojen leikkaamisessa säntillisin, geometrisiin muotoihin. Toisessa, ns. orgaanisessa leikkaustavassa typistetään versoja kasvin koon hillitsemiseksi, mutta sallitaan sen luontainen kasvutapa.

Kartiomarjakuusen eri lajikkeilla on kullakin oma ominainen kasvutapa ja se on syytä huomioda, kun valitsee aitaimet: haluan-

ko aidasta kapean ja leikkaanko sen tiettyyn muotoon – tällöin hyvä valinta on *Taxus x media* 'Hicksii' tai marjoja muodostamaton lajike 'Hillii', joka on etenkin lasten turvallisuutta ajatellen suositeltava valinta. Vai annanko aidanteen kasvaa luontonsa mukaisesti ja vain tarvittaessa hillitsen sen leveyskasvua ja valitsen lajikkeen 'Densiformis'. Myös densiformis-lajiketta voi kasvattaa geometrisesti leikattuna aitana, mutta se kasvukorkeus jää matalammaksi kuin pystykasvuisten lajikkeiden. Yksinään tai ryhmässä vapaasti kasvavan marjakuusen oksia on myös suositeltavaa lyhentää aika ajoin, jolloin oksat pysyvät tuuheina eikä pitkiä ja kaljuja oksarunkoja synny.

Havukasvit leikataan vuosikasvun päätyttyä syyskesällä, syksyllä tai leudossa säässä talvella.

Kun näkee ensimmäistä kertaa orgaanisesti leikatun marjakuusaidan, voi syntyä vaikutelma, että leikkaajalla ei ole ollut vähäisintäkään tolkkua tai taitoa – missä ovat suorat linjat, hallittu muoto, silmää hivelevä täsmällisyys. Aita on muhkurainen ja polveileva, ei oikein huoliteltu eikä luonnonmukainenkaan. Orgaanisessa leikkauksessa on kyllä oma tolkkunsa, joka tulee esiin kasvun myötä – oksien päiden pallomerenä. Orgaaninen leikkaustapa on ehkä työlämpi, sitä kun ei voi tehdä pitkäteräisellä oksaleikkurilla, mutta toisaalta se on myös armeliaampi, sillä poikkeamat eivät riko kokonaisvaikutelmaa, eikä leikkaus ole ihan välttämätön joka vuosi.

Anne Hanhiniemi
hortonomi

Marjakuusi, muotoiltu

ENKELI

Group

ENKELI GROUP
TAIVAALLISEN HYVÄÄ RUOKAA

**Hoidamme perhejuhlat
Viherlahdessa ja Raisiossa**

**Yhteydenotot: eija.riihilahti@enkeligroup.fi
050-4876288**

Joulun tunnelmaa
maalaismiljöössä

PUTIIKKI
VANHA-VANTO

Vantontie 68, Raisio www.vanhavanto.com

Meri-Kaanaan näkymä, Janne-Petteri Kumpulainen

Meri-Kaanaa – Hahdenniemi - Temppelivuori kaavoitusnäkymät

Raisiossa on asemakaavoitettua aluetta n. 51 % koko pinta-alasta, kaavahankkeita on viireillä yhteensä 32. Kaupungin hyväksytyn strategian mukaisesti uudet kaavoitettavat asuntoalueet tiivistävät kaupunkirakennetta, sijoittuvat hyvien liikenneyhteyksien varrelle ja ylläpitävät monipuolista tonttitarjontaa.

Kaavoitus on nostettu osana kaupungin 1.8.2021 organisaatiouudistusta entistä tärkeämpään rooliin ja aiempaa yksityiskohdaisempaan poliittiseen käsittelyyn sekä ennakkoarviointiin ja -ohjaukseen ennen kuin kaavat laitetaan kaavaluonnoksena ja -ehdotuksena julkisesti nähtäväksi ja ennen kuin ne saavat lainvoiman. Myös elinkeinoelämän ja asukkaiden monipuolisia osallistumiskeinoja halutaan kehittää.

Uuden hallintosäännön myötä kaavoitus kuuluu kaupunginhallituksen alaiselle kaupunkikehitysjaokselle. Kaupunkikehitysjaoston tehtävänä on mm. kehittää alueen maankäyttöä ja kaupunkikuvaa sekä luoda

edellytykset hyvälle kaupunkiympäristölle. Lisäksi sen tulee edistää asumisololoja ja luoda elinkeinoelämälle toimintaedellytyksiä sekä ekologisesti, taloudellisesti, sosiaalisesti ja kulttuurisesti kestävällä kehityksellä. Tulevalla valtuustokaudella on paljon tehtävää näiden tavoitteiden toteuttamiseksi. Mielenkiintoisen, monipuolisen ja ehkäpä tarvittaessa rohkeankin maankäytön suunnittelun avulla voimme parantaa entisestään Raision seudullista kaupunkikuvaa.

Raision kaavoitusohjelma on laadittu vuosille 2021-2023. Tänä vuonna kaupungin ydinkeskustan kaavoitusta jatketaan muutamien vuosien takaisen keskustavision tukemana yhdessä valtion E18 -moottoritien asemakaavoitustyön kanssa. Kaavoitus pitää sisällään merkittäviä työpaikkakohteita sekä asuin-liikekortteleita. Tavoitteena on kaavoittaa täysin uudenlainen, elävämpi, viihtyisämpi ja vihreämpi ydinkeskusta.

Kaavoitusohjelman mukaan uusista työpaikka-alueista ajankohtaisia ovat mm. Hahdenniemi 2 ja uutena hankkeena entisen Nesteen Jalostamon alueelle käynnistyvä Meri-Kaanaa. Temppelivuoden lisäksi nämä Raision ainoat merelliset alueet ovat saaneet jo paljon poliittista keskustelua aikaan. Onko kyseessä pelkästään E18 tiehankkeen ja sen myötä muodostuvan työpaikka-alueiden ohjaama kaavoitustarve vai pitäisikö tulevaisuuden kaavaluonnoksissa näkyä myös kuntalaisten ja lähiasukkaiden monipuoliset virkistys- ja vapaa-ajanviettomahdollisuudet sekä myös jossain määrin asumisen mahdollisuus? Näin itse näen asian olevan ja uskon tämän tahtotilan olevan melko kattavan eri puolueissa.

Kaupungin helmestä on pidettävä vahvaa ääntä ja kannettava hyvää huolta.

Vuoden 2021 kaavoituskatsauksen mukaan:

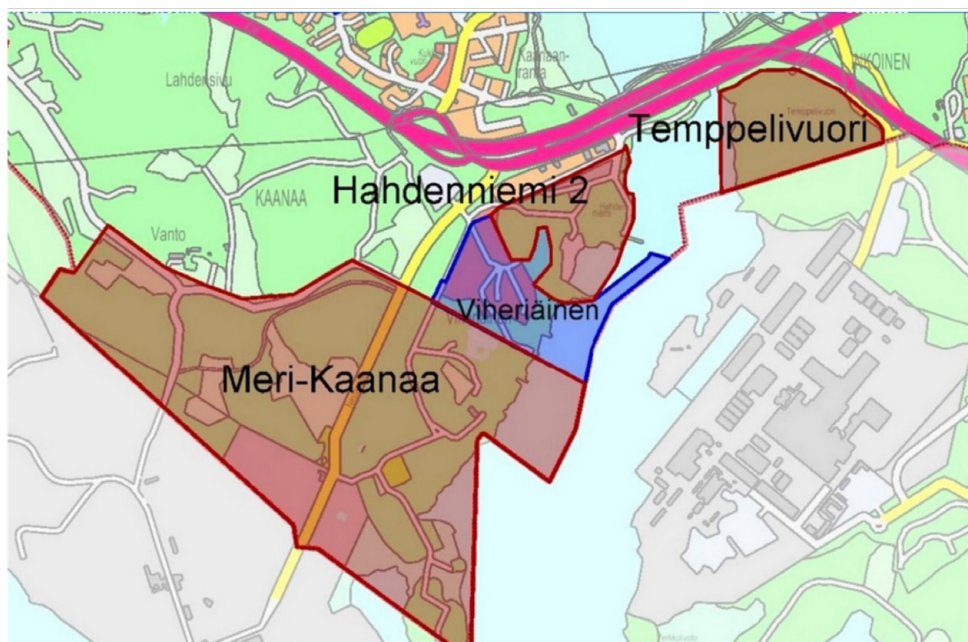
Hahdenniemen pienvenesatama-alueen asemakaavan uudistamista jatketaan. Kaavaluonnoksen valmistelun aloittaminen liittyy E18 moottoritien Länsiosan asemakaavan etenemisaikatauluun. Kaava on tullut viireille kaavoituskatsauksessa 2016

Temppelivuori on tullut viireille Krookilan - Temppelivuoren työpaikka-alue -nimisenä kaava-alueena erillisellä kuulutuksella 2015. Vuoden 2018 kaavoituskatsauksessa se kuului E18 Länsiosa -kaava-alueeseen, mutta ei tullut mukaan lopulliseen kaavaehdotukseen. Temppelivuoren alueelle tutkitaan mahdollisuutta sijoittaa yleiskaavan mukaisesti merellistä asumista ympäristöhäiriöt huomioon ottaen. Kaavahankkeen eteneminen kytkeytyy E18-tien ja Temppelivuorta sivuavan uuden rinnakkaistien suunnittelu- ja rakentamisaikatauluihin. Kaavan taustaksi Ramboll Finland on laatinut selvityksen asumisen mahdollisuuksista alueella.

Meri-Kaanaan alue vapautui uuteen käyttöön Neste Oy:n lopettaessa jalostamotoiminnan. Asemakaavamuutosta ohjaa

Näkymä Temppelivuorelta Kukkarokivelle, Janne-Petteri Kumpulainen

MERKINTÖJEN SELITYKSET:

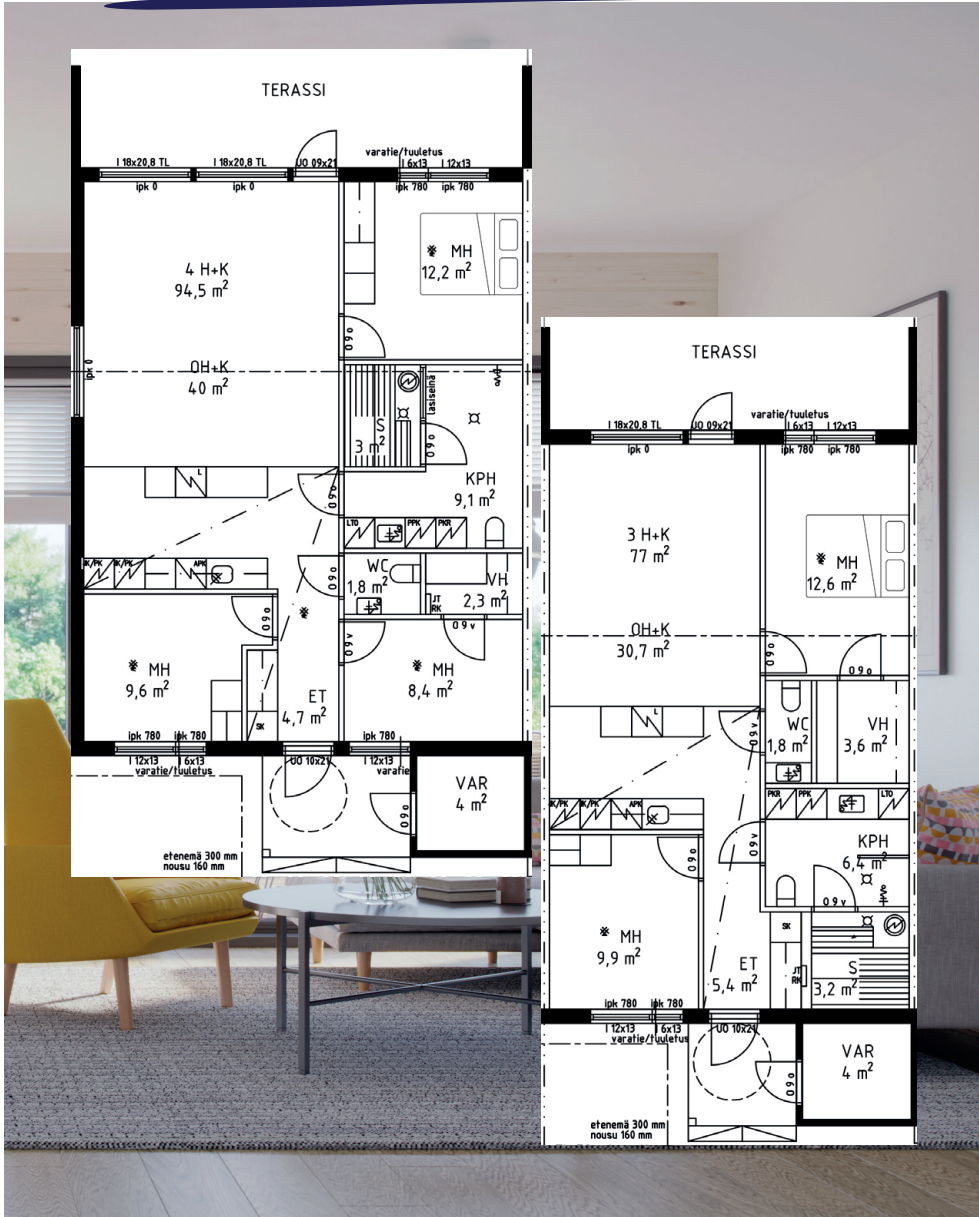
- V. 2020 ALKAVAT / VALMISTEILLA OLEVAT ASEMAKAAVA-ALUEET
- V. 2021-2022 ALKAVAT ASEMAKAAVA-ALUEET

voimassa oleva yleiskaava, jossa alueelle on osoitettu virkistys- ja viheralue, tuotanto- ja varastoalue palveluineen sekä vesiliikenteen alue, jolle saa sijoittaa sataman ja matkailun palveluja. Työpaikkatoimintojen lisäksi voidaan tutkia myös merellisen asumisen mahdollisuuksia alueella. Kaava tulee viireille kaavoituskatsauksessa 2021, mutta konkreettinen suunnittelu alkaa vasta kuin tarkempi tavoitteenasettelu maanomistajan kanssa on tehty ja yhteinen tahtotila saavutettu. Kaavoituksessa osallisena on myös Naantalin kaupunki, koska alue rajautuu Naantalin rajaan.

Elisa Vuorinen

Kh:n kaupunkikehitysjaoksen jäsen

Ennakkovaraa uusi kotisi Kaanaan pientaloalueelta!

Paikallinen ja luotettava Rakennustoimisto Laamo Oy rakentaa painumattomasta massiivihirrestä kahdeksan asunnon rivitaloyhtiön osoitteeseen Kuminakatu 2, Raisio.

Rakentamisessa huomioidaan kestävä kehitys, ja rakennuksen hiilijalanjälki on pieni. Asuntojen pintamateriaalit ovat laadukkaita ja ajattomia. Lämmitysmuotona on edullinen maalämpö. Kaikissa asunnoissa on aurinkoinen terassi ja oma autokatospaikka. Arvioitu valmistuminen 12/2022.

Asunnot	Neliöt	Alustava myyntihinta €	Alustava velaton hinta €
5 kpl 3h+kt+s	77 m²	alk. 107.600,-	alk. 269.000,-
3 kpl 4h+kt+s	94,5 m²	alk. 131.600,-	alk. 329.000,-

Kaanaan Lehden lukijana sinulla on ainutlaatuinen mahdollisuus varata asunto ennen yleisen ennakkomarkkinoinnin aloitusta. Ota yhteyttä: Outi Ääri, outi.aari@arjasmaa.fi tai puh. 050 5696900.

Rakennustoimisto Laamo Oy
Huuhkajantie 2
21210 Raisio
www.laamo.fi

Naantalın terminaali

Terminal manager Heikki Tegelbergin haastattelu

Mikä on säilynyt entisellään toimintane muuttuessa?

Neste on huhtikuun 2021 alusta keskittynyt Naantalissa terminaali- ja satamatoimintoihin. Nesteen Naantalın terminaalin alueella harjoitetaan laajamittaista kemikaalien varastointia ja käsittelyä. Toimintaamme ohjaa edelleen ympäristölupa, jota parhaillaan päivitämme vastaamaan Naantalın toimipaikan muuttunutta toimintaa.

Naantalın terminaalilla on laajoja säiliö-alueita ja valtaosa säiliöistä on edelleen aktiivisessa käytössä. Säiliöissä varastoidaan ja sekoitetaan polttoaineita ja bitumia.

Jakeluterminaalin säiliöautoliikenne ja sataman laivaliikenne ovat jatkuneet lähes entiseen tapaan. Laivojen lastina on tosin raakaöljyn sijaan polttoaineiden ja bitumin

Neste Kukonpäästä kuvattuna, Janne-Petteri Kumpulainen

Naantalın jakeluterminaali

sekoituksessa käytettäviä komponentteja. Nesteentien vieressä kulkeva rautatie säilyy käytössä, joten radan tasoristeyksiä ylittäessä on edelleenkin syytä olla varovainen.

Millä tavalla muutos on vaikuttanut naapurustoon?

Lähiseudun asukkaille näkyvin muutos on vähentynyt työmatkaliikenne sekä lisäksi toimipaikan muuttunut toiminta, jonka johdosta melu- ja hajuhaitat ovat vähentyneet merkittävästi.

Kuinka nopeasti öljynjalostuksen tilalle tulee uutta toimintaa?

Selvitämme jalostamon tarpeettomaksi jääneiden laitteistojen uusiokäyttömahdollisuuksia ja teemme tiivistä yhteistyötä alueen kehittämistä edistävän tahon kanssa. Jalostustoimintaan käytetyn alueen siirtyminen mahdolliseen uuteen teolliseen käyttöön vie useita vuosia.

Katri Mikkola

Sydämellä – Juuri Sinulle

Vuodesta 2007 olen ollut Marttojen jäsen ja tykännyt aina leipomisesta sekä ruoanlaitosta.

Kiinnostukseni hapanjuurileivontaa kohtaan alkoi sattumalta vasta maaliskuussa 2020 ap-pivanhempieni luona, jolloin ruokailun yhteydessä maistoin maukasta ruisleipää. Kysyin Sylvi-anopilta mistä hän on leivän ostanut. Hän kertoi leiponeensa leivän itse vanhaan ruisjuureen. Ihastuin leipään ja anoppini kysyi haluanko kotiiniemisiksi pienen palan pakastettua ruishapanjuurta. Tottakai halusin.

Kotona päätin kokeilla leipomista saman tien. Alkuinnostus ja välillä hämmennys oli suurta. Kyselin, katselin, ihmettelin. En antanut periksi. Liityin hapanjuurileipurien Facebook-ryhmään. Sieltä sai paljon hyviä vinkkejä ja tietoa. Lisäksi hain neuvoja myös netistä googlaamalla. Välillä tuntui, että hommaan pitäisi saada kunnon 'vieriope-tusta', mutta kun sitä ei ollut lähitienoolla tarjolla pandemiankaan takia, jatkoin sin-nikkäästi leipomista välillä myös youtube-videoita seuraten. Tekemällä ja yrittämällä alkoi vähitellen tulla ahaa-elämyksiä ja koko homma hahmottua. Hapanjuurileivonnassa on kyseessä monen tekijän summa. Opin,

että leivät eivät oikeastaan koskaan näytä tai maistu aivan samanlaisilta. Muutamien kokeilujen jälkeen leivät alkoivat olla mukavan muhkeita ja maistua hyviltä.

Hapanjuurileivonnasta tuli nopeasti rakas harrastus, joka vein niin sanotusti molemmat kädet ja sydämen. Ystäville ja sukulaisille on ollut mukavaa viedä leipiä tuliaisiksi. Viime vuonna leivoin vain vaaleaa hapanjuurileipää, mutta jo tämän vuoden 2021 alussa päätin kokeilla ruisleivän tekoa. Olin kuvitellut että perinteisen tumman leivän leipominen olisi vaivalloista. Yllätyin, kun ruisleistä tulikin kertaheitolla herkullisia ohjeita tarkasti seuraamalla.

Suomessa erilaisia hapanjuurileivontaa koskevia kirjoja on julkaistu useita. Niitä voi ostaa kirjakaupoista tai tilata netistä. Hapanjuurta voi ostaa mm. nettikauppa Leipäpajas-ta tai voit saada juuren tuttavalta.

Oman hapanjuuren valmistus on myös helppoa. Tarvitset vain puhtaan kannellisen lasipurkin, jauhoja, vettä, aikaa ja kärsivällisyyttä. Keittiövaaka on myös hyvä olla ainesosien mittaamista varten.

Siitä se lähtee, kannattaa kokeilla tai tulla vaikka kurssille!

Minna Rainio-Karppi

Vintage-kahvila

@ PienipalaParatiisia

Juntolantie 273, Paimio

*Raision Kaanaan
Martat ry*

Tule tutustumaan toimintaamme!

Marttailat pidetään maanantaisin noin kolmen viikon välein, klo 18-20

Kokoontumispaikkana joko Kaanaan koulu tai jäsenten kodit.
Marttailloissa peritään 3€ kahviraha.

Tapahtumat ilmoitetaan Raision Kaanaan Martat -Facebook-sivulla

Lisäksi viestitämme Raision Kaanaan Marttojen whatsapp -ryhmässä tai tekstiviestitse. Ilmoittaudu postituslistalle.

Puheenjohtaja Katri Mikkola
050 388 1104
kaanaan.martat@gmail.com

Lisätietoja:
www.martat.fi/marttayhdistykset/raision-kaanaan-martat-ry

Hapanjuurileivonta on trendikästä juuri nyt!

Tässä Marttojen ohjeet juuren valmistukseen. Tarvittaessa löydät Marttojen sivuilta vaiheohjeistukset juuren tekemiseen ja herättämiseen <https://www.martat.fi/marttakoulu/ruoka/ruoanvalmistus/hapanjuurileivonta/>

Juuren valmistamiseen tarvitset

luomuruus- ja vehnä jauhoja

1 litran ja 0,5 litran lasipurkkeja

keittiövaaka

Päivä 1

1 l lasipurkki

90 g haaleaa vettä (n. 27 asteista)

60 g luomuruusjauhoja

Sekoita lasipurkissa jauhot ja vesi. Laita purkin päälle kansi löyhästi suljettuna. Siirrä purkki vuorokaudeksi lämpimään paikkaan. Varmista ettei paikka ole liian kuuma

Päivä 2

90 g haaleaa vettä

60 g ruisjauhoja

Lisää purkkiin vesi ja jauhot. Sekoita reippaasti ja siirrä jälleen lämpimään paikkaan vuorokaudeksi.

Päivä 3

90 g haaleaa vettä

60 g ruisjauhoja

Ruoki juuri (katso päivä 2) ja siirrä lämpimään paikkaan vuorokaudeksi.

Päivä 4

0,5 l lasipurkki

30 g juuren alkua

60 g haaleaa vettä

40 g vehnä jauhoja

20 g ruisjauhoja

Siirrä 1 litran purkista 30 grammaa juurta 0,5 litran purkkiin. Käytä ylijäävä juuri esimerkiksi vohvelitaikinaan.

Sekoita juuren sekaan vesi ja jauhot. Sekoita ja siirrä lämpimään paikkaan vuorokaudeksi.

Päivä 5

0,5 l lasipurkki

30 g juurta

60 g haaleaa vettä

40 g vehnä jauhoja

20 g ruisjauhoja

Siirrä juuresta jälleen 30 grammaa puhtaaseen purkkiin.

Lisää juuren sekaan vesi ja jauhot. Sekoita ja siirrä vielä vuorokaudeksi lämpimään paikkaan.

Päivä 6

Jos juuri kuplii reippaasi, voi sillä jo leipoa! Voit ottaa juuresta leivontaan 100 grammaa ja jättää 50 grammaa emojiureksi.

Vesitestillä voit tarkistaa onko juuri valmis leivottavaksi:

Ota juuresta teelusikalla juurta ja tiputa vesilasiin. Jos juuri kelluu, on se valmis leivottavaksi.

Kuivatun juuren herättämiseen tarvitset

0,5 l lasipurkki

30 g kuivattua juurta

luomuvehnejauhoja

Päivä 1

100 g haaleaa vettä

35 g vehnejauhoja

Murusta kuivattu juuri 0,5 litran purkkiin.

Lisää juuren sekaan vesi sekä vehnejauhot. Peitä tai sulje purkki löyhästi ja siirrä lämpimään paikkaan vuorokaudeksi.

Päivä 2

Anna juuren olla vielä vuorokauden ajan, kunnes se alkaa kuplimaan.

Päivä 3

20 g haaleaa vettä

20 g vehnejauhoja

Sekoita juuren sekaan vesi ja vehnejauhot. Anna juuren käydä vielä lämpimässä paikassa vuorokauden ajan.

Päivä 4

Jos juuri kuplii reippaasi, voi sillä leipoa! Voit myös tehdä yllä mainitun vesilasitestin

Juuren säilytys

Jos juurta käyttää lähes päivittäin, sitä voi säilyttää huoneenlämmössä. Muutoin juuri säilytetään jääkaapissa ja herätellään käyttöön ruokkimalla ennen leipomista. Juurta voi myös pakastaa tai kuivata talteen. Jos juurella ei ehti leipomaan usein ja juuren pinnalle alkaa erottua nestettä, juuri kaipaa lisää ruokaa.

Juuren ruokkiminen

Juurta ruokitaan eli se herätellään aina ennen leipomista. Ennen taikinan leipomista juurta otetaan talteen esimerkiksi ruokalusikallinen tai noin 15 grammaa puhtaaseen lasipurkkiin. Juuri säilytetään jääkaapissa. Ennen seuraavaa leivontakertaa, juuri otetaan jääkapista ja ruokitaan yhdestä kolmeen kertaan riippuen siitä, miten oma juuri mielestäsi toimii parhaiten. Kahden ruokinnan tapa toimii useimmiten hyvin. Tällöin jääkapissa ollut juuri ruokitaan ensin esimerkiksi lisäämällä purkkiin 20 g vehnejauhoja ja 20 g vettä. Juuri jätetään yön yli huoneenlämpöön. Aamulla juurta ruokitaan reilummin, esim. noin 70 g vettä ja 70 g vehnejauhoja. Iltapäivällä juuri on valmis leivontaan, kupliva ja sen tilavuus on kasvanut selvästi.

Marttojen vaalea hapanjuurileipä

Valmistusohje

325 g kädenlämpöistä vettä
450 g puolikarkeaa vehnäjauhoa
50 g täysjyväjauhoa (esim. ruis tai spelttijauhot)
150 g ruokittua hapanjuurta
10 g suolaa

Sekoita kädenlämpöiseen veteen vehnä- ja täysjyväjauhot. Taikinaa ei tarvitse vaivata. Peitä kulho kostutetulla leivinliinalla, jotta taikina ei kuivu. Anna taikinan levätä 30–60 minuuttia.

Lisää taikinaan hapanjuuri ja suola. Sekoita taikinaa venyttelemällä ja vaivaamalla sitä, kunnes juuri ja suola ovat sekoittuneet taikinaan. Jätä taikina lepäämään vähintään 10 minuutin ajaksi. Ruoki sillä aikaa jäljelle jäänyt juuri ja laita se jääkaappiin odottamaan seuraavaa leivontakertaa.

Tee taikinalle ensimmäiset venyttelyt ja taittelut. Irrota taikina kulhon pohjasta. Kuvittele taikinaan neljä yhtä pitkää sivua. Venytä sitten taikinaa ensimmäisestä sivusta hellästi niin pitkäksi kuin voit taikinasäikeiden katkeamatta. Taita venytetty osuus taikinapalan päälle. Toista venyttely ja taittelu lopuilla kolmella sivulla. Peitä taikina ja jätä se lepäämään.

Toista venyttely ja taittelu 20–30 minuutin välein vielä kolme kertaa (yhteensä 4 taittelukertaa). Taikinan venyttäminen ja taitteleminen vahvistaa sitkoa. Jätä taikina lepäämään peitettyinä viimeisten taitteluiden jälkeen 2–3 tunniksi tai kunnes se on selvästi kohonnut.

Esimuotoile leipä. Nosta taikina kevyesti jauhotetulle pöydälle. Nosta taikina jauhotetuin käsin ja taittele taikinaa itsensä alle niin, että taikinan päälle muodostuu tasainen pyöreä pinta. Jätä taikinapallo lepäämään n. 10 minuutin ajaksi.

Muotoile leipä joko pyöreäksi tai pitkäksi leiväksi. Pyöreän muodon saat toistamalla esimuotoilun. Mikäli muotoilet leivän pitkäksi, käännä esimuotoiltu taikinapallo tasainen puoli alaspäin hieman jauhotetulle pöydälle. Rullaa sitten taikina kireälle rullalle.

Nosta taikina jauhotetulla liinalla vuorattuun nostatuskoriin tasainen pinta alaspäin. Sujauta kori muovipussiin ja anna leivän kohota vielä n. 3–4 tunnin ajan. Mikäli et käytä nostatuskoria, jätä leipä kohoamaan esimerkiksi isolla kulholla peitettynä. Voit nostattaa leivän myös yön yli jääkaapissa. Laita tällöin nostatuskori muovipussissa jääkaappiin. Taikina kohoaa jääkaapissa huoneenlämpöä hitaammin, joten kylmäkohotus kestää vähintään 12 tuntia. Nosta taikinakori huoneenlämpöön, kun alat lämmittää uunia.

Lämmitä uuni mahdollisimman kuumaksi (250–300 astetta). Anna myös paistopellin tai paistokiven lämmetä uunissa. Laita halutessasi uunin pohjalle metallinen kulho höyryä varten. Kiehauta vedenkeittimessä vettä valmiiksi.

Jauhota korissa olevan kohonneen leivän pinta hyvin. Kumoa se sitten leivinpaperin päälle. Mikäli käytät paistokiveä, et tarvitse leivinpaperia. Viillä leipä haluamallasi tavalla. Siirrä leipä leipälapion tai puisen leikkuulaudan avulla uunissa lämmentyneen pellin tai paistokiven päälle. Kaada uunin pohjalla olevaan astiaan n. 2 dl kuumaa vettä ja sulje luukku mahdollisimman nopeasti. Varo kuumaa höyryä.

HUOM! Leivinpaperille korkein sallittu lämpötila on yleensä 250 astetta. Ole varovainen, jos käytät leivinpaperia tätä kuumemmassa uunissa.

Laske uunin lämpötila 225 (kiertoilma: 200) asteeseen. Paista leipää 40 minuutin ajan. Rota uunin luukkua pari kertaa paiston loppuvaiheessa, jotta ylimääräinen kosteus poistuu uunista. Höyryä tarvitaan vain paiston alkuvaiheessa varmistamaan leivän mahdollisimman hyvä kohoaminen ja kaunis repeäminen.

Nosta leipä uunista jäähtymään rutilän päälle. Malta mielesi – leivän kypsyminen jatkuu vielä uunista ottamisen jälkeenkin! Anna leivän jäähtyä tunnin ajan ennen kuin leikkaat siitä maistiaisia.

Vinkki! Tämä rapeakuorinen hapanjuurileipä säilyy huoneenlämmössä monta päivää. Mikäli syöt leivän parin päivän sisään, säilytä leipä leikkuupinta alaspäin leikkuulaudan päällä. Parin päivän jälkeen leipä kannattaa sujauttaa paperipussiin tai kääriä se puhtaaseen liinaan, jotta leipä ei kuivu liikaa.

Ohje: <https://www.martat.fi/reseptit/vaalea-hapanjuurileipa/>

Myskikurpitsa

Kurpitsat: Vasemmalta tuttu kesäkurpitsa, Halloween talvikurpitsa, Spagettikurpitsa, Myskikurpitsa ja edessä Hokkaidokurpitsa

Kurpitsat ovat vuoden 2021 vihanneksia

Pohjois-Amerikasta lähtöisin olevat kurpitsat ovat monikäyttöisiä vähäenergisiä kasviksia. Ne sopivat sekä suolaisten että makeiden ruokien ja leivonnaisten valmistamiseen sekä säilöntään.

Kurpitsat jaetaan syötäviin kesä- ja talvikurpitsoihin sekä ei-syötäviin koristekurpitsoihin. Talvikurpitsojen kuoret ovat kovia ja kesäkurpitsojen kuoret ovat pehmeitä.

Kesäkurpitsat kannattaa käyttää nuorina, koska ne vetistyvät suuremmaksi kasvaessaan. Pienet kesäkurpitsat voi käyttää kokonaan. Kasvaessaan suuremmiksi niiden keskiosa poistetaan ruokaa valmistettaessa.

Kovakuorista talvikurpitsaa käytettäessä kurpitsa halkaistaan ja siitä poistetaan rihmasto ja siemenet. Malto koverretaan ravinnoiksi. Joidenkin kurpitsojen siemenet sopivat pestyinä ja uunissa paahdettuna salaatteihin ja lisäkkeisiin.

Chili, yrtit, neilikka, inkivääri ja juustokumina sopivat erityisen hyvin maustamaan kurpitsaruokia.

Talvikurpitsat säilyvät jopa kuukausia 10-15 asteen lämpötilassa. Ohutkuoriset kesäkurpitsat ja ovat parhaimmillaan sadonkorjuu-aikaan. Jotta kurpitsaa olisi tarjolla ympäri vuoden, kannattaa valmistaa sosetta ja pakastaa se.

Kaikille Halloween-kurpitsana tuttu talvikurpitsa on erityisen hyvä säilötyinä tai hillona.

Pisaran muotoinen kellertäväkuorinen myskikurpitsa sopii makeisiin leivonnaisiin ja sitä kannattaa käyttää myös paahdettuna ja keitossa

Ovaalinmuotoisen spagettikurpitsan hedelmäliha muuttuu kypsennyksen jälkeen spagettimaiseksi. Siemeniä ei suositella syötäväksi

Hokkaidokurpitsan malto on kiinteän oranssia, makeaa ja täyteläistä. Se sopii erityisen hyvin jälkiruokiin.

Katri Mikkola

Kuvat: Kristiina Löfgren

Kaanaan Marttojen kurpitsailla tarjolla kurpitsaherkuja; pippurista myskikurpitsa keittoa, kesäkurpitsa-gnocchipannu, spagettikurpitsalagnia ja jälkkäriksi kesäkurpitsakakkua ja hokkaidokurpitsapiirasta (Resepti alla)

Kurpitsapiirakka

1 t 10 min, josta valmistelu-aika 30 min

Voit valita joko suolaisen tai makean pohjan.

Tee kurpitsasose ajoissa: leikkaa kurpitsan ylä- ja alapäästä viipale, pane kurpitsa pystyyn ja halkaise keskeltä. Poista siemenet lusikalla ja kuori puolikkaat perunankuorimaveitsellä. Kuutioi kurpitsanlohkot, kypsennä kuutioita suolalla maustetussa vedessä n. 30 minuuttia.

1 piiras, halkaisija n. 28 cm

Pohja:

1 pkt Myllyn Paras Pyöreä Piirakkataikinaa, makea (380 g) tai Pyöreä Piirakkataikinaa, suolainen (380 g)

Täyte:

4	dl	kurpitsaa (esim. hokkaido) soseutettuna
1½	dl	fariinisokeria
100	g	murskattuja saksan- tai pekaanipähkinöitä
3		munaa
2	dl	kuohukermaa
1	tl	jauhettua pomeranssinkuorta
½	tl	jauhettua inkivääriä
1	tl	kanelia
½	tl	neilikkaa

Päälle:

200	g	sitruunatuorejuustoa
3	dl	tomusokeria
1½	dl	kurpitsaa (esim. hokkaido) soseutettuna

saksan- tai pekaanipähkinöitä

Valmistusohje

Paina sulanut taikina piirasvuokaan tai irtopohjaiseen leivinpaperilla vuorattuun vuokaan. Kuori ja paloittele puolikas iso kurpitsa tai kokonainen pienempi hokkaido-kurpitsa lohkoiksi. Keitä ne vähäisessä vesimäärässä puolisen tuntia pehmeiksi. Soseuta pehmenneet kurpitsapalat. Lisää 4 dl:aan jäähtynyttä kurpitsasosetta muut täyteen aineet. Kaada seos piirakkapohjalle. Koristele piirakka murskatuilla pähkinöillä.

Kypsennä 175 asteessa uunin alimmalla tasolla n. 40 minuuttia vuoan pohjan paksuudesta riippuen. Metallivuossa piirakka kypsyy nopeammin kuin paksummassa keraamisessa tai lasisessa vuoassa. Mikäli leivoit piirakan irtopohjavuokaan, irrota jäähtynyt piirakka vuoasta tarjoilualustalle.

Vatkaa tuorejuustoon tomusokeri massaksi, vatkaa lopuksi joukkoon keittämäsi jäähtynyttä kurpitsasosetta. Sosetta voi laittaa n. 1½ dl tai sen verran, että saa mieleisen oranssin värin kuorrutukselle. Kuorrutuksen voi pursottaa piirakan päälle tai tarjoilla kakun lisäkkeenä.

Resepti:

Arja Elina Laine

Myllyn Paras Oy

Jari Näränen esittelemässä poron nahkaa päiväkodin lapsille. Kuva: Maria Virko

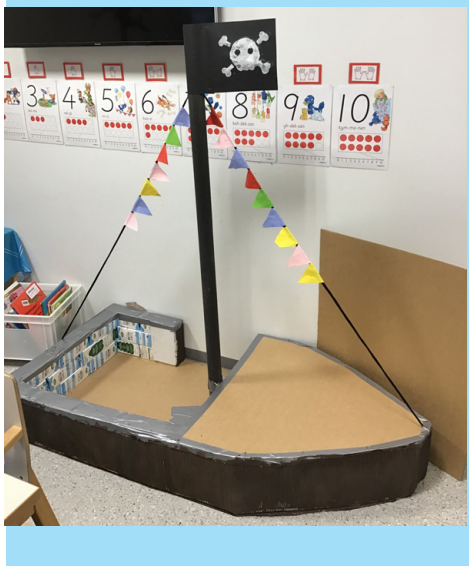
Tammelassa tapahtuu

Kaanaan päiväkodin Tammelan 3-5 vuotiiden lasten ryhmässä syksy on lähtenyt käyntiin kädentöiden osalta oman kuvan piirtämisellä. Askartelut ovat jatkuneet syksyisissä merkeissä. Oman käden avulla tehtiin siilit sekä ruskan väritykset syksyiset lehdet. Omasta kädestä voi tehdä monenlaisia askarteluja. Aika näyttää minkälaisia projekteja kauden aikana omaa kättä hyödyntäen teemme.

Lasten ideat ja toiveet näyttävät mihin suuntaan erilaisia projekteja lähdetään viemään. Viime kaudella teimme lasten toiveesta ison merirosvolipun. Jokainen teki myös oman merirosvolipun. Kun laivalla oli tarpeeksi leikitty sisätiloissa, se siirtyi vielä ulos mahdollistaen erilaiset leikit siellä. Tämäkin projekti kesti pitkään ja poiki monenlaisia leikkejä.

Marika Laaksonen,
varhaiskasvatuksen opettaja
Tammela -ryhmä, Kaanaan päiväkot

Kivi- ja pronssikautta Kaanaassa

Esihistoriasta esikoululaisille ja koululaisille kertominen on ollut alusta alkaen yksi Harkon tärkeimpiä tehtäviä. Reilun 20 toimintavuoden aikana on arkeologisiin näyttelyihin tutustunut satoja lapsiryhmiä ja arkeologin vierailuja esikoiluissa ja kouluissa on kertynyt useita kymmeniä. Esikoululaisille on yli kymmen vuoden ajan ollut tarjolla kivi- ja pronssikauden metsässä -ohjelma, joka kertoo mielikuvitusleikin avulla kivi- ja pronssikauden ihmisten luontosuhteesta sekä uskomusmaailmasta.

Kivi- ja pronssikauden metsässä on kuvitteellinen retki 6000 vuoden takaiseen metsään kivi- ja pronssikauden metsästäjän johdolla. Matka menneisyyteen avautuu metsästäjän taikakorun avulla. Metsässä tavataan neljä eläintä, jotka ovat orava, kettu, hirvi ja karhu. Jokaisella eläimellä on oma tarina kerrottavana ja vihje seuraavaksi tavattavasta eläimestä. Tarinoita retkellä kuullaan Oravan laulu, Kettu ja pihlajanmarjat, Tunk-Poh ja kuusijalkainen hirvi ja Karhun synty. Kahden viimeisen tarinan juuret palautuvat kauas menneisyyteen ja ne valottavat muinaisten ihmisten uskomusmaailmaa. Tunk-Poh ja kuusijalkainen hirvi on kirjattu ylös Siperian paimentolaisheimoilta. Karhun synty taas edustaa suomalaista tarinaperinnettä ja siitä on olemassa useita versioita. Kivi- ja pronssikauden metsässä kuultava tarina on ajalta, jolloin kristinuskon oli jo tunnettu Suomessa ja tarina ehkä yrittää sovittaa yhteen vanhaa ja uutta uskomusmaailmaa.

Kampa, nappi, neula ja veitsi - kopioita pronssikauden metalliesineistä. Kuva: Harkko.

Vaikka ohjelma noudattaa etukäteen suunniteltua kaavaa, on jokainen kerta kuitenkin erilainen. Lasten kysymykset ja kommentit vievät joka kerta retkeä omaan suuntaansa. Näin kävi myös keuhkalla Kaanaan esikoululaisien matkatessa kivi- ja pronssikauden metsään. Erään esikoululaisen haastava kysymys, mitä muita aikakausia on ollut kuin kivi- ja pronssikausi, kirvoitti vielä toisenkin vierailun, jonka teemana oli pronssikausi, jota Suomessa elettiin noin 1500-500 eaa. Vierailulla tutustuttiin kuvien kautta Suomen pronssi-

kauteen ja ihmisten elämään pronssikauden Suomessa. Mahtavat kiviröykkiöhaudat, ihmisten asumukset, elinkeinot ja pronssikauden esineistö tulivat tutuiksi. Pronssikauden pronssiesineiden kopioiden avulla saattoi pronssikauteen tutustumaan myös omin käsin koskettamalla.

Kaanaan eskarilaiset olivat tästä kaikesta todella innoissaan ja kuuntelivat tarkasti esitystäni.

Jari Näränen,
Arkeologi, Raision kaupunki

Kerhotoimintaa Kaanaan koulussa

”Raisio pilotoi opetus- ja kulttuuriministeriön valtionavustuksen tukemana harrastamisen Suomen mallia keuhkalla 2021. Harrastamisen Suomen mallin tavoitteena on tukea lasten ja nuorten hyvinvointia mahdollistamalla jokaiselle lapselle ja nuorelle mieluista ja maksuton harrastus koulupäivän yhteydessä. Niiden järjestämisestä vastaa kuntien kanssa yhteistyössä urheiluseurat, kulttuuritoimijat, nuorisjärjestöt ja yksityiset toimijat. RaiHan nimeä kantava toiminta jatkuu ja laajenee tulevana lukuvuotena.

Toiminnassa yhdistyvät lasten ja nuorten kuuleminen harrastustoiveista, olemassa olevien hyvien käytäntöjen ja toimintatapojen koordinoiminen sekä koulun ja harrastustoimijoiden yhteistyö. Harrastamisen Suomen malli on merkittävä yhteiskunnallinen panostus, johon halutaan laaja joukko toimijoita mukaan.

RaiHa:n harrastustoiminnot suunnitellaan koulukohtaisesti. Kaikki Raision alakoulut sekä yläkoulu huomioidaan. Toiminnan laajuus määräytyy uusien toimintojen sovittamisesta kuhunkin kouluun ja lukujärjestyksiin. Toteutuksessa huomioidaan jo olemassa oleva koulujen kerhotoiminta.”

Yllä oleva teksti on Raision kaupungin sivuilta raisio.fi – Koulutus ja varhaiskasvatus – RaiHa-harrastus- ja kerhotoiminta Raision kouluilla. Samalta sivustolta löytyy myös ilmoittautumiset kaupungin järjestämiin kerhoihin kohdasta ”Kaanaan koulun harrastus- ja kerhotoiminta tai Alakoulujen yhteiset harrastus- ja kerhotoiminnot”.

Kaanaassa on RaiHan kerhojen lisäksi vielä kolme Vanhempainyhdistys Kanava

ry:n järjestämää kerhoa (break dance, tiedekerho ja kädentaidot-/askartelukerho).

Osa tarjolla olevista kerhoista pidetään omalla koululla, ja osa esim. jää- tai uimahallissa. Muualla kuin koulussa oleviin kerhoihin on järjestetty menokyyti, mutta paluukyyti pitää perheen hoitaa itse. Kerhoissa on myös tarjolla välipalaa.

Kerhojen määrä, ilmoittautumiset niihin ym. aiheutti aluksi varmaan paljon hämmennystä kodeissa. Hämmennystä oli myös täällä koulun puolella, koska kerhosysteemit menivät aika lailla uusiksi. Nyt parin koulukauden päästä tuntuu, että homma on alka-

nut sujua paremmin. Ehkäpä ensi vuonna kaikki sujuu alusta asti jo jouhevasti! Hienoa on, että kaanaalaisia on hyvin ilmoittautunut eri kerhoihin. Vieläkin joihinkin kerhoihin mahtuu mukaan.

Mikäli kerhoista on jotain kysyttävää, voi kääntyä Kaanaan koulun kerhovaikuttajaan Anna-Kaisa Merikallion puoleen (anna-kaisa.merikallio@raisio.fi tai wilman kautta). RaiHan kerhoista tietää myös kaupungin liikuntasuunnittelija Mari Ruohonen, mari.ruohonen@raisio.fi tai 0405366024.

Anna-Kaisa Merikallio

Kaanaan koulun kerhotarjonta:

MAANANTAISIN

- Draama -kerho 1.-6.luokille klo 15-17, vetäjänä Nino Saikkonen
- Break dance 2.-6.-luokille klo 14-15, vetäjänä Nino Saikkonen
- Värkkäämö (kädentaidot- ja askartelukerho) 2.-3.-luokille klo 14-15, vetäjänä Mia Alhoniemi
- Tiedekerho 2.-6.-luokille klo 15-16, vetäjänä Mia Alhoniemi
- Pianokerho 5. luokille klo 14.15, vetäjänä Eeva Kenttä

TIISTAISIN

- Shakkikerho 4.-6.-luokille klo 14-15, vetäjänä Kalle Niemi
- Pianokerho 6. luokalle klo 14.15, vetäjänä Eeva Kenttä

KESKIVIikkoISIN

- Uimakoulu Ulpukassa klo 14.30-15.30 ja 15.30-16.30
- Jäätävä liikuntakerho 1.-4.-luokille klo 14.15 (RNK)

TORSTAISIN

- Kädentaidot 1.-6. luokille klo 14-16, vetäjä Kairi Radin
- Luova kirjoittaminen 3.-6. luokille klo 15-16. vetäjä Mia Surakka
- Shakkikerho 2.-3. -luokille, vetäjänä Saku Joutsamo

Kaanaanmaa -lehden tuotoilla lahjoitettiin vesireput kouluille

Kaanaan ja Tahvion-Tikanmaan kouluille lahjoitettiin tämän lehden viime vuotisilla tuotoilla vesireput, joilla koululaiset voivat tutkia lähialueen luonnonvesiä. Lahjoituksen otti vastaan rehtori Petri Anttila, lahjoituksen välittäjinä toimivat Sakari Alaranta ja Kimmo Nurmi Kaanaan omakotiyhdistyksestä.

Vesirepun tarkoituksena on saada lapset kiinnostumaan ympäristön tilasta ja oman lähivesistön tilasta. Itämeren kuormitus on edelleen aivan liian suuri ja meren tila on edelleen kriittisessä tilassa. Lisätietoja luettavissa osoitteesta www.vesireppu.com

Vesireppu-idean takana ovat paikalliset Rotary-yhdistykset yhdessä Suomen ympäristökeskuksen (SYKE) kanssa. Lahjoitus kouluille toteutettiin siis paikallisten yhdistysten toimittamalla Kaanaanmaa -lehden tuotoilla. Kiitämme siis tämän lehden mainostajiamme.

Lokakuussa Kaanaan koulun 3B luokka on tutkinut vettä. Maistoimme Välimeren vettä ja vertailimme lahjoituksena saadun vesirepun välineistöllä meriveden, murtoveden ja sadeveden ominaisuuksia. Koeputket ja veden pH-arvon mittaamiseen käytetyt tabletit olivat jännittäviä. Happaminta oli sadevesi. Raisionlahden vedessä sen sijaan oli tyypeä enemmän kuin muissa vesissä.

Vesitutkimusta, Eeva Kenttä

3B-luokan oppilaiden kirjoituksia vedestä: Millaista vesi on?

Merivesi on suolaista ja järvivesi taas suolatonta. Uimahallin vesi on kloorivettä. Meriveteen tulee sinilevää kun syksy tulee. Vesi jäätyy talvella. Vettä voi juoda ja sillä voi leikkiä. Jos vettä ei olisi niin ihmiset, kasvit eikä eläimet voi elää. Suurin osa maapallosta on vettä.

Iris

Vesi on märkää nestettä joka jäätyy talvella koska on kylmä. Vesiä on monen makuisia ja värisiä. Esim. rännivesi ei maistu miltään ja Välimeren vesi maistuu TODELLA suolaiselta. Veden voi sekoittaa vaahdottomaan sylkeen jota tulee suusta. Veden kanssa voi esim. pestä auton, olla vesisotaa (vesipyssyillä ei oikeilla), juoda, pestä pyykkiä, pestä astioita ja paljon muutakin. Vettä tulee taivaalta, hanasta, letkusta, rännistä ja putkista. Vedestä voi tehdä sähköä.

Venla

Vesi maistuu vedeltä.
Vesi jäätyy talvella.
Vesi menee kaikkiin paikkoihin johon vesi pääsee.
Mitä vedellä teet? Pesen kädet, uin, juon...
Mitä hyötyä vedestä on? TODELLA PALJON!!!!
Mitä haittaa vedestä on? Se että siihen voi hukkuu.

Akseli

Vesi on tarvike ja sitä käytetään ainakin juomiseen. Vettä jos kaataa puulattialle niin se homehtuu. Mille vesi maistuu? Vesi ei minun mielestäni maistu millekään. Vesi jäätyy talvella ja veteen voi hukkuu. Vettä tarvitaan juomiseen että ihmiset eivät kuole janoon. Minä käytän vettä juomiseen.

Alvar

Vesi on vettä.
Vesi maistuu raikkaalta.
Talvella vesi jäätyy.
Vettä voi olla joissa, järvissä ja merissä. Minä käytän vettä juomiseen, luisteleamiseen ja uimiseen. Ilman vettä ei olisi ihmisiä eikä eläimiä.
Vesi voi olla myös vaarallista koska siihen voi hukkuu.
Vettä on myös pilvissä!

Severi

Vesi on märkää, vesi jäätyy talvella. Puhdistettua vettä voi juoda. Vedellä voi huuhdella. Vedestä on sitä haittaa että siihen voi hukkuu. Vesi maistuu vedeltä.

Viljo

Vesi ei maistu miltään.
Vesi jäätyy talvella.
Vettä voi olla rännissä.
Siinä voi uida ja tehdä vesi-ilmapalloja. Sillä voi pestä astioita.

Vili

Lahjoituksen otti vastaan rehtori Petri Anttila, lahjoituksen välittäjinä toimivat Sakari Alaranta ja Kimmo Nurmi Kaanaan omakotiyhdistyksestä.

Se on nestettä, väri vaaleaa, läpinäkyvää. Vesi on juoma. Maku: vesi, viileää, vilvoittavaa. Muoto: jää, lumi, järvi, joki, meri, lahti, puro, aalto, lähde, lampi, lätäkkö. Vesi on sadevettä, litkua ja märkää.

Niilo

Vesi on läpinäkyvää ja jos veteen hypää niin sattuu. Jos vesi jäätyy niin se on kovaa ja veteen voi myös hukkuu. Vettä käytetään juomiseen ja sähkön tekoon, peseytymiseen ja moneen muuhun. Vettä on järvissä, merissä, joissa, lammikoissa ja pilvissä.

Eelis

Vesi on nestemäistä ja se voi olla myös kiinteätä esimerkiksi vaikka jäätä. Myös ilmassa voi pilvien avulla olla vettä. Ja vedellä voi tehdä myös sähköä. Ja vedellä voi myös leikkiä esimerkiksi uida. Mutta kannattaa olla varovainen koska voit hukkuu. Mutta voit myös luistella talvena. Ja vettä tarvitaan kaikkiin esimerkiksi juomiseen. Ja eläimet tarvitsee vettä niin kuin ihmisetkin. Ja myös kasvit ja puut tarvitsevat vettä.

Sebastian

Pientä purtavaa -valinnaisaine

Pientä purtavaa on mielenkiintoinen valinnaisaine, jossa tehdään erilaisia välipaloja. Näitä välipaloja pystyy tekemään helposti kotona ja tarvikkeetkin löytyvät useasti. Tämä on uusi valinnaisaine koulussa ja erittäin hauska ja siellä oppii samalla uusia asioita. Mielestämme siellä on ollut kivaa ja mielenkiintoista. Plus hyvät välipalat. Tähän mennessä olemme tehneet pitsaneliöitä, omenakaurapaistosta, tonnikala wrappeja ja banaanikakkua. Itse olemme tähän mennessä tykänneet ja olemme olleet tyytyväisiä.

Näitä on yksinkertaista tehdä ja vie myös mukavasti aikaa. Näihin löytyy myös tarvittavat ainekset pienistäkin kaupoista, ainakin suurinosa. Myös ohjeet löytyy netistä. Tämä valinnainen on myös todella suosittu ja haluttu. Me ehdottomasti suosittelemme tätä muillekin kouluille. Tässä oppii myös kokkaamaan ja mittaamaan, esimerkiksi desilitra, teelusikka ja niin edelleen.

Olga ja Emma

Pitsaneliöt, Hanna-Mari Luoto

Heijastimet valmiina, Mari Pyykkönen

Loistotyyppi loistaa kuin tähti!

Pimeällä koulutiellä oli tapahtunut muutama läheltä piti -tilanne, joista keskusteltiin Kaanaan koulun vanhempainyhdistys Kanavan kokouksessa. Kanavan aktiivien kesken mietittiin, miten saisi alueen lapset ja aikuisetkin huomioimaan pimeän ajan autoliikenteen riskit. Kokouksessa pohdittiin mm. erilaisia heijastinkampanjoita ja heijastavien tuotteiden myyntiä vanhempainyhdistyksen kautta. Lopulta eräessä kokouksessa päätettiin siihen, että koululaiset voisivat itse suunnitella heijastimia, joita sitten myytäisiin koteihin. Kanava päätti järjestää suunnittelukilpailun koululaisten kesken kevään 2021 aikana ja itse heijastimet tulivat myyntiin syksyllä 2021, jotta ne saatiin käyttöön iltojen pimentyessä.

Kilpailussa oppilaita ohjeistettiin miettimään hyvä idea heijastimelle ja liiketurvallisuudelle. Näin saatiin lapsetkin pohtimaan asiaa. Kilpailu otettiin vastaan innolla: osallistujia ja hienoja ideoita kertyi todella paljon. Vanhempainyhdistys valitsi runsaista ehdotuksista kaksi voittajaehdotusta, joissa oli hyvä idea sekä selkeä ja yksinkertainen piirros.

Toisessa toteutetussa heijastimessa tuikkivat tähdet. Toisella puolella on teksti ”loista kuin tähti”. Ehdotuksen tekijöinä ovat jo yläkouluun siirtyneet Emma Ojanen ja Casandra Königsman. Tytöt päättivät osallistua kisaan, kun opettaja oli kertonut siitä luokalle. He halusivat suunnitella yksinkertaisen ehdotuksen, kun muut tuntuivat yrittävän tehdä

mahdollisimman erikoisia ja näyttäviä suunnitelmia. Tytöt olivat piirtäneet muutamia vaihtoehtoja, joista tähti valikoitui kuvioksi. Ideointi ei kuitenkaan ollut aivan helppoa. Emma kertoo, että tähtikuvio onnistui häneltä parhaiten. Casandra kirjoitti tekstin, johon idea tuli tähtien loistosta ja tuikkeesta. Casandran mielestä on kivaa, kun oma perhe käyttää tyttöjen suunnittelemaa heijastinta.

Toisen heijastinmallin kuvituksena on iloinen kettu -hahmo. Toisella puolella lukee ”loistotyyppi”. Kettu -hahmon on suunnitellut kuudesluokkalainen Anna Ruohola. Hän osallistui kilpailuun, koska ajatus siitä, että oma suunnitelma saattaisi päätyä heijastimeen, tuntui mukavalta. Lisäksi piirtäminen ja suunnittelu on Annasta mukavaa puuhaa. Hän oli aiemminkin piirtänyt kettu -hahmoja ja se tuntui sopivalta kuviolta heijastimeen.

Kaikkien tyttöjen mielestä tuntui mukavalta, kun omat ideat valittiin toteuttaviksi.

Tulevista heijastimista tehtiin esityskuvat ja niitä sai tilata ennakkoon koulun kautta jaetuilla monisteilla. Heijastimet toteutti paikallinen yrittäjä tyylikkäänä design-tuotteina: kuviot painettiin heijastavalle puuvanerille ja ripustuksena on poronnahkanyöri klipsulla. Heijastimia myytiin yhteensä n. 300 kpl. Kaanaan koulun vanhempainyhdistys Kanava kiittää kaikkia kilpailuun osallistuneita oppilaita lukuisista ideoista sekä heijastimia tilanneita perheitä tuesta. Kampanjasta saatu tuotto käytetään kokonaisuudessaan koulun oppilaiden hyväksi. Toivottavasti kaikki lapset ja aikuisetkin näkyvät nyt paremmin pimeillä teillä.

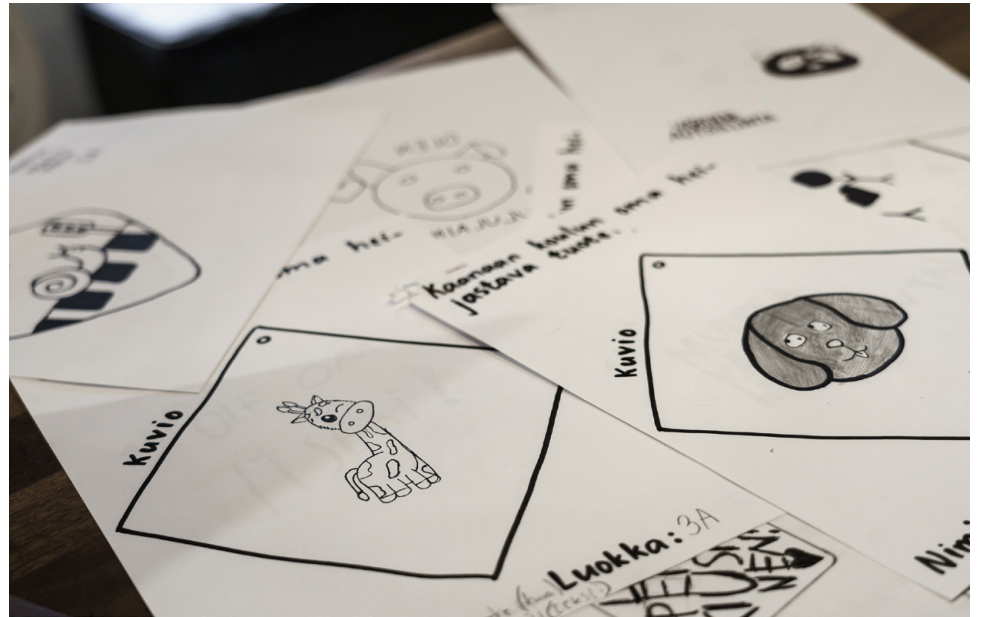
Mari Pyykkönen

Laura Ruohola

Kaanaan koulun vanhempainyhdistys

Kanava ry

Kuvat: **Mari Pyykkönen**

Heijastinkuvituksia, Mari Pyykkönen

Opetuksen ja varhaiskasvatuksen palveluverkkoselvitysten vaikutukset Kaanaan alueella

Valtuusto teki toukokuussa 2021 päätöksen kouluverkon Ohry-mallista, jonka mukaisesti tulevaisuudessa Raisiossa on kaksi 5.-9. luokkien yhtenäiskoulua ja viisi 0.-4. luokkien alakoulua. Esiopetus tullaan järjestämään koulujen tiloissa. Uudisrakennuksista ensimmäisenä työn alla on Vaisaaren

koulurakennuksen korvaavan Tiedonpuiston rakentaminen. Hankesuunnitelma on päätöksenteossa ja palautettiin 19.10. sivistyslautakunnan kokouksessa uudelleen valmisteltavaksi. Päätöksenteon edetessä toiveena on, että uudisrakennus olisi käyttöönotettavissa syksyllä 2025.

Tiistaina 19.10.2021 sivistyslautakunta päätti omalta osaltaan hyväksyä varhaiskasvatuksen palveluverkkoselvityksen ja siinä esitetyn A-mallin tulevaisuuden varhaiskasvatuksen suunnittelun pohjaksi. Varhaiskasvatuksen verkkoselvitys etenee seuraavaksi hallitukseen ja valtuustoon päätöksentekoa varten.

Kaksivuotisen esiopetuksen mahdollisesti vakiintuessa kokeilun jälkeen käytännöksi viskarit tulevat todennäköisesti toimimaan päiväkodin yhteydessä ja eskarit kouluissa. Tänä syksynä alkaneen kokeilun tuloksia arvioidaan valtakunnallisesti ja opetusministeriö antaa suosituksensa toteutuksesta kokeilun päättyessä. Raisiossa seurataan kokeilun antamia suuntaviivoja ja ollaan valmiita joustaviin ratkaisuihin toiminnan toteuttamisessa tarkoituksenmukaisesti.

Kaanaan alueella säilyy päiväkotitoiminta, jota laajennetaan yhteiskäyttöisellä liikunta- ja ruokailutilalla, jakelukeittiöllä, henkilökunnan sosiaalitiloilla sekä teknisillä tiloilla. Nykyinen koulurakennus on käyttöikänsä päässä ja se puretaan. Alakoulun luokat 1.-4. sekä esiopetus saavat uudet tilat Kaanaan-Tahvion alueelle rakennettavassa uudessa koulutalossa. Koulussa opiskelevat

myös nykyisen Tilanmaan ja Tahvion koulujen oppilaat. Tämänhetkisten lapsimääräennusteiden mukaan koulu tulisi olemaan kolmisarjainen, noin 320 oppilaan koulu. Tämä mahdollistaa kohtuulliset luokkakoot, noin 20-22 oppilasta. Uudessa koulussa pystytään hyödyntämään nykyistä paremmin opetussuunnitelman tavoitteita joustavien oppimisympäristöjen ja modernin pedagogiikan avulla. Uudisrakennus tarjoaa tarkoituksenmukaiset tilat oppimiselle ja resurssien oikein kohdentamiselle. Jos asiat etenevät joutuisasti päätöksenteossa, voisi uusi alueen alakoulu aloittaa toimintansa syksyllä 2027 ja päiväkodin laajennus olla käytössä 2028.

Raisio haluaa olla kestävä kasvun rohkea rakentaja. Uudet varhaiskasvatuksen ja perusopetuksen tilat antavat turvalliset ja laadukkaat ympäristöt kasvamiselle ja oppimiselle.

Leena Laakso

Sivistysjohtaja

Heli Kivelä

Opetuksen kehittämispäällikkö

Kutosten selostuksia

Kaanaan koulun 6. luokkalaiset harjoittelivat selostuksen kirjoittamista äidinkielen tunnilla. Lue seuraavasta selostukset miten leipoa mukikakku tai vaikka porkkanakakku päivän piristykseksi. Saat myös hyvät ohjeet miten askarrella suloiset sydänkorukipot. Voit oppia myös haarapressin sekä heiluttamaan korviasi, ei kun harjoittelemaan!

Haarapressi

Tässä tekstissä kerron miten oppia haarapressi. Haarapressi on yleinen vaikeusliike aerobisissa. Siinä nostetaan itseä haaraistunnassa niin, että vain kädet koskevat maahan. Haarapressi voi olla vaikea aloittelijoille, koska siinä tarvitaan käsien lihaksia, jalkojen lihaksia ja vatsalihaksia.

Aluksi istut haaraistunnassa. Muista pitää kädet jalkojen välissä. Kannattaa aloittaa jalkojen jännityksillä, että lihakset heräävät. Jalkoja kannattaa jännittää kahdeksan kertaa. Kun olet tehnyt ensimmäisen jalan, toista sama toisella jalalla.

Sen jälkeen nosta jalkaa muutama sentti ylöspäin ja laske se takaisin maahan. Toista se kahdeksan kertaa. Sitten sama toisella jalalla. Kun olet nostanut molempia jalkoja, nosta niitä yhtä aikaa kahdeksan kertaa.

Seuraavaksi nosta peppua niin, että kädet ja jalat ovat maassa. Toista se kahdeksan kertaa. Kun harjoittelet, muista ojentaa polvet ja nilkat. Silloin pressi on kevyempi nostaa.

Lopuksi voit rohkeasti nostaa itsesi pressiin. Se voi olla aluksi vaikea, mutta muutaman yrityksen jälkeen sen pitäisi sujua.

Ella Lähdetniemi

Mukikakku kahdelle

Tänään tehdään mukikakkua kahdelle.

Aloita pesemällä kädet ja hankkimalla tarvittavat ainesosat ja välineet. Ainesosia mukikakkuun tarvitset ½ dl vehnäjauhoja, ½ dl sokeria, 2 rlk kaakaojauhetta, ¼ tl leivinjauhetta, 1 kananmuna, ½ dl maitoa ja 2rlk öljyä. Ota lisäksi kaksi kestävästä mukia, sekoitusvälineeksi vispilä, desimitta, kulho, teelusikka ja ruokalusikka. Sekoita ensin kuivat aineet keskenään kulhossa. Lisää sitten kananmuna, maito ja öljy. Sekoita tasaiseksi. Jaa taikina kahteen mikroa kestäväseen mukiin. Kuumenna mukeja samaan aikaan mikrossa (MAX 800W) noin 2 min.

Tarjoa esimerkiksi jäätelön tai marjojen kanssa.

Ronja Lindroos ja Sofia Durmanova

Savinen sydänkorukippa

Tässä tekstissä kerron kuinka opit tekemään savisen korukipan kotona.

Aloita hankkimalla sopivat tarvikkeet. Tarvitset savea, tai muuta askartelumassaa. Mieluiten sellaista, jota ei tarvitse kovettaa uunissa. Tarvitset myös veitsen ja kaulimen, sekä koristelua varten maalia ja päällyslakkaa.

Seuraava vaihe on saven muotoilu. Muista käyttää asiaan sopivia vaatteita, ja suojata pöytä alustalla. Ota savea ensin vähän. Pyörittele savea hetken käsissäsi, jotta se pehmenee. Kauli savi tasaiseksi, jotta saat hyvän pohjan koru astialle. Kun savi on mielestäsi hyvän paksuinen, leikkaa se veitsellä sydämen muotoiseksi.

Sen jälkeen tehdään sydämen reunat. Leikkaa kaksi yhtä pitkää suikaletta savesta, ja aseta ne sydämen reunoille. Muovaile ja tee loppusilaukset, kunnes olet tyytyväinen. Jätä savi kuivumaan noin vuorokaudeksi.

Viimeiseksi työ koristellaan. Maalaa sydän haluamallasi väreillä. Kun maalit ovat kuivuneet, lisää päällyslakka. Aseta korukippa näkyvälle paikalle, laita kippaan koruja, ja ihastele!

Anna Ruohola

Porkkanakakku

Nyt näytämme porkkanakakun leipomisohjeen

- Ensimmäiseksi laita uuni lämpenemään 200 asteeseen, ja ota kaikki ainesosat sekä leipomisvälineet esille. Porkkanakakun leipomiseen tarvitset jauhoja, kananmunia, voita, sokeria, kardemummaa, leivinjauhetta, öljyä, maitoa, vaniljasokeria ja porkkanoita. Lisäksi kuorrutukseen tarvitset voita, tosusokeria ja maustamatonta tuorejuustoa.
- Aloita kuorimalla ja raastamalla 3-4 porkkanaa.
- Sitten riko 2 kananmunaa ja mittaa 2dl sokeria kulhoon. Vatkaa seos.
- Sen jälkeen sekoita toisessa kulhossa kuivat aineet keskenään, ja sulata noin 150g voita mikrossa.
- Seuraavaksi sekoita kaikki paitsi porkkanaraaste keskenään, ja lisää porkkanaraaste taikinaan.
- Sen jälkeen kaada taikina kakkuvuokaan, ja pidä kakkua uunissa 15-20 min.
- Sillä välin tee kuorrute. Laita kulhoon 2dl tosusokeria ja 3rkl tuorejuustoa. Vihdoin ota kakku pois uunista, ja anna kakun hetken jäähtyä.
- Lopuksi levitä kuorrute kakun päälle ja tarjoile kakku!

Alina Niittymäki ja Jatta Lehtisaari

Korvien heiluttaminen

Olet varmaan joskus heiluttanut korvia käsillä? No, mitäs jos kertoisin, että voit heiluttaa korviasi ilman käsiä. Se on mahdollista, mutta harjoittelu voi kestää jopa kuukausia. Jos haluat oppia tämän taidon niin olet oikeassa paikassa.

Harjoittelua voi nopeuttaa hymyilemällä, ja samalla voit yrittää löytää oikeat lihakset korviin. Korvien heiluttaminen ilman käsiä on harvinainen taito. Noin yksi 300:sta osaa sen.

Kun löydät hymyilemällä korviesi lihakset, olet valmis seuraavaan vaiheeseen. Aluksi voit harjoitella vain yhden korvan heiluttamista. Kun yksi korva onnistuu, yritä yhtä aikaa.

Tämä taito on tullut osittain evoluutiosta. Joten jos sinulla on tylsää, voit opetella tämän taidon. Muista olla kärsivällinen. Ennen sanoinkin, että harjoittelu voi kestää kuukausia.

Kiitos, että luit tämän. Ei muuta kuin harjoittelemaan!

Jismo Salonen

Kaupunginvaltuutetut Kaanaasta

Elisa Vuorinen,
KOKOOMUS

Kaanaanmaa haastatteli alueemme valtuutettuja ja kysimme heitä seuraavat kysymykset:

- 1. Kertoisitko kuka olet, kauanko olet asunut Raisiossa ja kuntapäättäjänä?
- 2. Mitä asioita pidät tärkeänä Raisiossa ja erityisesti Kaanaassa?
- 3. Mitä asioita haluaisit kehittää Raisiossa ja Kaanaassa?
- 4. Miten houkuttelisit uusia asukkaita Kaanaaseen?

Ella Mylly,
VIHREÄT

- 1. Olen Ella Mylly, yhteiskuntatieteiden ylioppilas ja lähes paljasjalkainen kaanaalainen. Olen asunut Kaanaassa 2-vuotiaasta lähtien ja päättäjänä valtuustossa sekä sosiaali- ja terveystalouden lautakunnassa aloitin tänä vuonna.
- 2. Kaanaan vahvuuksina pidän erityisesti lähiluontoa ja lähikoulua. On Uikkupolun lintutorni, Timalipolku ja pieni Kaanaan koulu, varsinainen lintukoto sekin.
- 3. Haluan varmistaa, ettei pienten lasten kuljettaminen päiväkotiiin ja eskariin vaikeudu varhaiskasvatus- ja kouluverkko- ja yhdistysten yhteydessä. Eskari pitäisi säilyttää samassa toimipisteessä muun varhaiskasvatuksen kanssa. Lisäksi näen mahdollisuuksia Meri-Kaanaan alueen kehittämiseen virkistyskäyttöön Nesteen lopetettua jalostamo- ja liikennettä.
- 4. Kaanaa on alueena viehättävä, luonnonläheinen ja rauhallinen, mutta vähän syrjässä. Perhearkki voi olla aika hankalaa ilman kah-ta autoa. Houkuttelisinkin uusia asukkaita Kaanaaseen erityisesti kehittämällä julkista liikennettä.

Jukka Rantala,
KESKUSTA

- 1. Olen Jukka Rantala. Työskente-len yksityisellä terveydenhuol-toalla liiketoimintajohtajana ja sivutoimisena yrittäjänä. Harras-tan aktiivisesti monipuolista lii-kuntaa ja metsästystä sekä Lions toimintaa. Muutimme perheem-me kanssa Raisioon vuonna 2003 Nousiaisista. Kaupunginvaltuu-tettuna ja kaupunginhallituksen jäsenenä olen nyt toista kautta eli vuodesta 2017 alkaen olen saa-nut olla kuntapäättäjänä.
- 2. Monipuoliset palvelut kaiken-ikäisille ja hyvät liikuntamah-dollisuudet eri lajeihin. Tulevai-suuden investoinnit koulujen ja esiopetuksen tiloihin sekä E18 tiehanke. Kaanaassa pidän eri-tyisesti rauhallisesta asuinalueesta ja mukavista naapureista sekä hyvistä ulkoilureiteistä.
- 3. Raision Marinan aluetta tulee ke-hittää monipuolisesti mm. paran-tamalla uimarantaa. Kaanaaseen toivon pientä kauppaa, kun pe-rinteinen Mattilan kauppa lopeti toimintansa. Kaanaan alueen julkisen liikenteen kehittäminen.
- 4. Tonttien esittelypäiviä, joissa voisi olla mukana myös Kaa-naan omakotiyhdistys esittele-mässä omaa toimintaa. Useana kesänä Kaanaassa ollut omako-titalkkari on myös positiivinen asia, jota kannattaa mainostaa.

Tanja Parkko,
KOKOOMUS

- 1. Olen Tanja Parkko, 34v ener-giatekniikan diplomi-insinööri ja 2 pojan äiti. Työskentelen konsulttina rakennusalaalla ja va-paa-aika kuluu lasten, politiikan ja tanssin parissa. Kesällä aje-len moottoripyörällä. Olen ko-toisin Etelä-Karjalasta ja Raisi-ossa olen asunut vuodesta 2014 asti. Tämä on toinen kauteni val-tuutettuna eli vuodesta 2017 asti olen ollut mukana Raision pää-töksenteossa.
- 2. Tärkeimpiä asioita Raisiossa on näppäryys, ketteryys ja mahdol-lisuudet. Raisio on sopivanko-koinen kaupunki, jossa asioiden hoitaminen on sujuvaa ja päivit-täinen arki hyvää. Täällä on hy-vät mahdollisuudet harrastaa ja yrittää ja olen kokenut, että lapsi-perheille palvelut ovat oikein hy-vät. Kaanaassa luonto on lähel-lä ja täällä on rauhallista. Lapset voi turvallisin mielin päästä ulos leikkimään ja touhuamaan kave-reiden kanssa.
- 3. Toivon, että Raisioon saadaan uusia yrittäjiä ja monipuolista yritystoimintaa lisää. Yritysyh-teistyön tulee olla luontevaa ja mutkatonta. Lisäksi toivon, että Hahdenniemen aluetta saadaan kehitettyä eteenpäin. Kaanaa-seen toivoisin kauppaa ja jouk-koliikenne tulisi saada sujuvaksi.
- 4. Kaanaassa tulee olla tarjolla eri-laisia asuntoja ja tontteja erilai-siin tarpeisiin. Kaanaassa voi-si myös olla enemmän erilaisia tapahtumia ja asuinalueen yhe-teisöllisyyttä. Tällöin muilta paikkakunnilta muuttavien oli-si helpompi sujahtaa kaanaalai-seen elämään mukaan.

Janne Aso,
KOKOOMUS

- 1. Olen Janne Aso uudehko kaa-naalainen ja uusi kaupunginval-tuutettu sekä infralautakunnan puheenjohtaja. Olen muuttanut Raisioon Kaarinasta joulukuus-sa 2020, jossa olin pitkään kau-punginvaltuutettuna ja muissa luottamustoimissa. Työskentelen pelastuslaitoksella asemamesta-rina ja vastaan Loimaan sekä Sal-on alueiden paloasemista.
- 2. Mielestäni turvallinen arki ja asuinympäristö kuuluvat Rai-siossa kaikille. Kaupungilla on käynnissä varhaiskasvatus- ja kouluverkon muutokset, jotka vaativat erityisesti kaanaalais-ten puolenpitoa hyvien palvelui-den säilymiseksi. Kaanaassa on hyvät ulkoilureitit ja muutoin-kin viihtyisä ympäristö. Nämä asiat kuitenkin tarvitsevat lisää panostuksia, koska hieman ovat jääneet huonolle hoidolle.
- 3. Haluaisin kehittää yhteisöllisyyttä Raisiossa ja Kaanaassa. Kaupunki tarvitsee uudenlaista kumppanuutta asukkaiden kans-sa, jota voisi toteuttaa asukas-yhdistysten ja -ryhmien kanssa alueiden viihtyisyyden paranta-misessa. Lisäksi Kaanaan alueen oppilaat tarvitsevat asianmukai-set tilat hyvinkin pian. Toimi-vaa joukkoliikennettä ja lähi-kauppapalveluita kyllä kaipa-an Kaanaalle. Näiden osalta kaa-naalaiset päättäjät varmasti te-kevät hyvää yhteistyötä.
- 4. Olen kaupunginviranhaltijajoh-don kanssa käymässä keskus-teluissa noston esille Kaanaan alueen vapaat omakoti- ja rivi-talotontit. Naantalin ensi vuo-den asunomessujen yhteydessä voisi toteuttaa Raision erillista-pahtumana Katteluksen aiem-man asunomessualueen esitte-lyn messukävijöille ja samalla markkinoida asumista loista-valta Kaanaan alueelta. Tämän-kin osalta kaupunki voisi tehdä yhteistyötä asukasyhdistysten kanssa.

- 1. Olen Elisa Vuorinen. Olen asu-nut Raisiossa 14 vuotta, joista nyt jo 13. valtuustovuosi alkamas-sa. Eli melko pian Turusta Kaa-naalle tapahtuneen muuton yhteydessä pyydettiin osallistumaan kuntavaaleihin. Luottamusteh-täviin en ole mitenkään suunni-telmallisesti hakeutunut. Kuten useimmat asiat elämässä tapah-tuvat sattumien ja eri tilanteiden kautta, niin alkoivat omat luotta-mustehtävätkin. Mielenkiinnon jatkuessa ovat vaalit seuranneet toisiaan ja vastuulliset tehtävät samassa tahdissa.
- 2. On tärkeää pitää kunta talou-dellisesti elinvoimaisena ja seu-dullisesti kilpailukykyisenä niin palvelujen, ympäristön, imagon, yritysten ja veronmaksajien kuin kuntatyönantajankin näkökul-masta. On siis monenmoista huomioon otettavaa yksittäisten päätösten yhteydessä. Kaanaa on kaunis, merellinen, viihtyisä ja turvallinen asuinalue, jossa ovat hyvät ulkoilumahdollisuudet. Siksi asun täällä itsekkin. Kaa-naan omakotiyhdistyksen halli-tuksen jäsenyys on hyvä näkö-alapaikka asukkaisiin ja alueen tarpeisiin. On todella ainutlaa-tuista nähdä, miten kaanaalai-set yhdessä ja monin eri tavoin toimivat asukkaitensa hyväksi.
- 3. On tärkeää mieltää, että tasapai-noinen kuntatalous on paras tie hyville ja riittäville kuntapal-veluille. Samoin politiikan kat-se tulee luoda kauemmas kuin omaan kuntarajaan, Raision seu-dullista imagoa tulee rakentaa ja vahvistaa merkittävästi. Huo-mioiden kilpailukykyinen vero-tus. Haluan mm. kehittää Kaa-naan alueen kaavoitusta siihen suuntaan, että se kehittää enti-sestään helppoa liikkumista, sa-tamatoimintaa ja merellistä vih-reää asumista sekä monipuolista vapaa-ajan aktiviteettia. Entisen Nesteen Jalostamon alueen uusi kaavoitus tulee saattaa Raisiossa ripeästi päätöksentekoon ja uu-sien yritysinnovaatioiden käyt-töön. Näin varmistamme myös uusia työpaikkoja ja rakennet-tuja koteja nykyisille ja tulevil-le kaanaalaisille.
- 4. Edellä mainituilla asioilla. Jokai-sella kaanaalaisella on merkittä-vä rooli siinä, minkä kuvan me annamme Kaanaasta niin kau-pungin sisällä kuin sen ulkopuo-llella. Hyvä ääni kauas kuuluu.

Toimielin	Edustajat (varsinaiset jäsenet)
Kaupunginvaltuusto	Janne Aso (kok), Ella Mylly (vihr), Tanja Parkko (kok), Jukka Rantala (kesk), Elisa Vuorinen (kok)
Kaupunginhallitus	Tanja Parkko (kok), Jukka Rantala (kesk)
Infralautakunta	Janne Aso (pj, kok)
Keskusvaalilautakunta	-
Lupalautakunta	Aki-Petteri Löfgren(vpj, sd)
Sivistyslautakunta	Tuija Aso (kok)
Sosiaali- ja terveystalouden lautakunta	Merja Niemi (kesk), Tarja Tiitta-Nieminen (sd)
Tarkastuslautakunta	Kimmo Nurmi (sd)
Vapaa-aikalautakunta	-
Kaupunkikehitysjaosto	Elisa Vuorinen (kok)

Jonon myyntipisteillä, Kimmo Nurmi

Mun Raisio kohtasi Kaanaassa

Tapahtuma sai järjestäjätahot hyvälle mielelle. Oli hienoa jälleen huomata Kaanaan omaleimaisuus ja yhteisöllisyys.

Raision Vanhemmat ry järjesti koko perheen yhteisen tapahtumaviikon 30.8.-5.9.2021. Viikon aikana lapset, nuoret ja perheet pääsivät tutustumaan kotikaupunkinsa monimuotoisuuteen ja sen tarjontaan erilaisten rastien ja avoimien ovien avulla. Tapahtumajärjestäjänä mukana oli erilaisia raisiolaisia toimijoita, yrityksiä, yhdistyksiä ja seuroja. Kaanaassa tempaistiin tuttuja toimijoiden kesken pystyyn leppoisa ulkotapahtuma uuden uutukaisen keinohiekkatekonurmikentän ympärille torstaina 2.9.2021. Viikon ainoa sadekelellään ei latistanut tunnelmaa.

Kaanaan kuninkaiden junnujoukkueiden valmentajat olivat yhteistyössä suunnitelleet joukkueiden yhteistreenit, joita pääsi seuraamaan kentän laidalle. Kirjaimellisesti kentän laidalle, koska yllätyksenä, vain muutama tunti ennen tapahtuman alkua, tuli tieto, ettei kentälle ollut asiaa viimeistelytöiden takia. Valmennus ei onneksi tätä hätkähtänyt vaan sovelsi treenit kaukaloon ja kht-kentän ympärille. Hyvä

näin, sillä pikkupojat olivat kovasti yhteistreeniä odottaneet.

Raision Kaanaan Martat loihitivat puf-fetissaan mainioita muurinpohjalettuja, joita oikein jonotettiin. Grillissä paistui myös makkarat. Menekki oli hurjaa ja sen mukaan voitiinkin laskea paikalla olleen n. 150 kävijää.

Kaanaan koulun vanhempainyhdistyksen aktiivit järjestivät paikalle kahvilan, jonka mokkapalat ja kahvi tekivät myös kaupansa. Mokkapalat maistuivat niin, että ensimmäisen puolen tunnin jälkeen sai nuolla vain näppejään.

Kaanaan omakotiyhdistyksen pyöräretkelle osallistui kymmenkunta reipasta pyöräilijää. Lähtö oli Kaanaantien Raisiontien puoleisesta päästä ja reitti kierteli Kaanaan merkittäviä kohteita päätyen koululle. Reitin varrella kuultiin Esko Lehtisen esittelemänä kohteiden historiaa.

Miia Suominen

Kaanaalla oma CrossFit sali

CrossFit on monipuolinen liikuntamuoto, joka kehittää kunnon kaikkia osa-alueita. Treeneissä yhdistyvät lihaskunnan, kestävyyskunnan, liikkuvuuden ja erilaisten taitojen harjoittelu. Esimerkiksi sou-tu, rinnalleveto, kahvakuulaliikkeet, erilaiset kyykyt, hyppynaruhyppy, leuanveto, punnerrus ja kaikkien lempiliike burpee. Lajissa treenaajia viehättää lajin monipuolisuus, itsensä haastaminen, uuden oppiminen ja yhdessä tekeminen. Treeneissä samalla tunnilla treenaavat vanhat, nuoret, pitkät, ptkät, naiset, miehet, aloittelijat, kokeneemmat treenaajat sekä terveet ja vaivaiset treenaajat. Lajissa parasta on se, että kaikki treenit ja liikkeet voi varioida omalle tasolle sopivaksi, jolloin kaikenlaiset kuntoilijat voivat trenata yhdessä. Valmentaja on aina treeneissä asiakkaita varten, ja auttaa sopivien liikkeiden ja painojen valinnassa.

CrossFit Armo on suhteellisen tuore CrossFit-sali, joka perustettiin Naantaliiin elokuussa 2020. Huhtikuussa 2021 Armo muutti suurempiin tiloihin Raision Kaanaan Huuhkajantielle Clean pesulan naapuriin. Armo on yhden intohimoisen liikunta-alan ammattilaisen, ja yrittäjän, upeiden valmentajien sekä mahtavien asiakkaiden näköinen boxi, jossa tekemisessä keskitytään ennen kaikkea laatuun, turvallisuuteen, monipuolisuuteen sekä motivoivaan, kannustavaan ja rentoon ilmapiiriin. Moni kuvaileekin Armoa ”toiseksi perheeseen”.

Usein ajatellaan, että CrossFitin harrastajat ovat huippukuntoisia superihmisiä, eikä treeneihin voi osallistua kuka vain Matti Meikäläinen. Totuus on kuitenkin toi-

nen, ja valkenee treenaajille viimeistään siinä vaiheessa, kun he huomaavat alkeiskurssilla olevien treenikavereiden olevan samanlaisia tavallisia tallaajia kuin hekin. On totta, että lajissa kilpaillaan, ja kilpailijat ovat todella kovassa kunnossa. Mutta laji on tarkoitettu kilpailun ohella myös ihan tavallisille kuntoilijoille. Tällöin kaikkein vaikeimmat liikkeet jätetään pois kuvioista, ja keskitytään perusliikkeiden hallintaan sekä niissä keittymiseen. Armon salin perus treenaaja on perheellinen, 40-vuotias nainen, joka käy treenaamassa CrossFittiä 2-3 krt viikossa yhden tunnin verran kerrallaan.

Tervetuloa kokeilemaan CrossFittiä meidän lämpimään ja ystävälliseen treeniyhteisöön!

Käy tutustumassa nettisivuilla www.crossfitarmo.com tai somessa @crossfitarmo.

Kaanaan grillin kuulumisia

Vuonna 2019 Amanch Mahmudi alkoi etsiä itselleen omaa pientä kiinteistöä, jonka voisi omistaa ja jossa voisi pitää kebabgrillia. Grillin alkuvaiheessa hän oli ainoa työntekijä ja teki usean henkilön töitä; otti tilaukset vastaan kassalla ja puhelimesta, teki annokset ja hoiti muutenkin kaiken grilliin liittyvän oheistyön yksin.

Amanch on kyllä tottunut työhön, sillä hän oli 12-vuotias, kun aloitti tekemään töitä Kemmin Lumilinnassa ja jo 13-14-vuotiaana ravintolapuolen työt Haaparannassa. Hänellä on nyt jo siis 26-vuoden kokemus ravintolalaalta eri ravintoloissa toimimisesta.

Kaanaan grillin avajaiset olivat samaan aikaan, kun hallitus määräsi ensimmäiset koronarajoitukset. Alku oli hyvin rauhallinen. Asiakkaina oli lähinnä Ruskolaisia, jotka olivat tottuneet jo syömään Amanchin ruokia Ruskolla sijaitsevassa ravintolassa.

Tällä hetkellä tilanne näyttää ja tuntuu hyvälle. Asiakkaita on tullut paljon ja Amanch on saanut palkattua pitsakokin sekä kuskin kotiinkuljetuksia varten. Nyt asiakaskunta koostuu Kaanaalaisista, mutta edelleen myös Ruskolaisista sekä tämän alueen yrityksistä. Viikonloppuisin tulee isoja 20-70 annoksen tilauksia, jotka vaativat tarkkaa etukäteisvalmistelua, sillä ne hoidetaan tietenkin muiden tilausten lomassa. Ruuhka-aikaan grillin tilat ja tilojen toimivuus luovat välillä pieniä haasteita, jotka vaativat joustavuutta niin grillin työntekijöiltä kuin asiakkailtakin.

Amanch on palkannut myös Kaanaan alueen nuoria apulaisiksi. He ovat tehneet esimerkiksi pieniä pihan kunnostustöitä ja myyneet jäätelöä. Idea jäätelökioskista oli jo alussa ja viime kesänä siitä tuli totta. Jäätelö lisää monipuolisuutta tarjontaan ja ensi vuonna on tarkoitus saada jäätelökioski auki jo toukokuussa, heti kun säät sallivat.

Vuoden vaihteessa Amanchin vaimo ja yhtiökumppani Leyla astuu mukaan kuvioihin. Tämä mahdollistaa uudella tavalla Kaanaan grillin kehittämisen, kun grillin toiminnasta ja ideoinnista vastaa kaksi alansa ammattilaista.

Amanchin oma suosikki grillillä on kebab ranskalaisilla, lisänä aurajuusto, valkosipuli ja tietenkin itse valmistettu tulinen kebabkastike!

Tervetuloa Kaanaan Grillille herkuttelemaan!

CrossFit Armo

Huuhkanantie 2, 21210 Raisio
info@crossfitarmo.com
www.crossfitarmo.com
@crossfitarmo

KAANAAN GRILLI-KIOSKI

Laadukkaat annokset jokaisen makuun!

MA-TO 10:30-20:00
PE 10:30 - 21:00
LA-SU 12:00 - 21:00

Kaanaanrannantie 2, Raisio
puh. 040-721 5602

Joulumyyjäiset

Sunnuntaina 5.12.2021 klo 11.00-15.30
osoitteessa Kaanaantie 107, Raisio

Myynnissä mm. käsitöitä ja leivonnaisia

Järjestäjä: Ebp Erjan brodeeratut pyyhkeet
(myös facebookissa)

Lisätiedot: Hanna Lehtonen, puh. 040-5963699

Noel Putkonen otti tuntumaan tekonurmeen Kaanaan Kuninkaiden harjoituksissa. Mika Kanerva antaa ohjeita.

Nyt voi heittäytyä, eikä pölykään kiusaa

Kaanaan jalkapalloilijoiden ja muidenkin liikkujien odotus päättyi elokuun lopussa, kun koulun vieressä oleva hiekkakenttä muuttui tekonurmeksi.

Harjoitukset pääsivät alkamaan samantien, vaikka kentän merkinnät aluksi puuttuivatkin ja pinta kaipasi vielä lanausta.

Syyskuussa nappulaliigalaisten harjoituksissa tehty kentänlaitakysely osoittaa, että uudistus on ollut tervetullut. Esimerkiksi Kaanaan Kuninkaat-14 -joukkueen mielestä kenttä on sopivan pehmeä ja vedot lähtevät hyvin. Kaatumisetkaan eivät enää tunnu yhtä pahalta kuin ennen, ja nyt maalivahdit uskaltavat heittäytyä rohkeasti pallon tielle. Mukavuutta tuo sekin, ettei kuivina aikoina tarvitse enää yskiä hiekkapölyn keskellä.

Samoin linjoilla ovat myös harjoituksissa tavatut valmentajat, joiden mukaan lap-

set pelaavat nyt selvästi rohkeammin kuin hiekkakentällä.

Aikuiset ovat havainneet paljon muitakin positiivisia ilmiöitä.

- Kentän käyttöaste on kasvanut ja uusi kenttä on saanut muutenkin lapset enemmän liikkeelle. Kun kulkee tästä ohi, huomaa, että

Noel Putkonen otti tuntumaan tekonurmeen Kaanaan Kuninkaiden harjoituksissa.

täällä on melkein aina lapsia liikkumassa. He pelaavat jalkapalloa tai heittävät vaikka frisbeetä, Kaanaan Kuninkaat-14:n valmentaja Mika Kanerva kertoo.

Kanervan mukaan on ollut hauska huomata, miten uusi alusta on alkanut houkutella myös tyttöporukoita, jotka eivät ole tähän asti viihtyneet hiekkakentällä.

Kaanaan kentän käyttöaste on kasvanut, ja esimerkiksi koululiikunta saa uusia mahdollisuuksia.

Liikunnan mahdollisuudet lisääntyvät

Tekonurmen ansiosta esimerkiksi harjoiteluolosuhteet ovat aina tasalaatuiset. Valmentajat toivovatkin, että kenttä pysyisi jatkossa hyvässä kunnossa ja säästyisi ilkeimmiltä. Hiekkakentällä jouduttiin välillä ihmettelemään mopojen ja jopa autojen tekemiä sutimisjälkiä. Nyt aidat estävät kentälle kulkemisen ainakin isommilla vempaleilla.

Valmentajat ovat tyytyväisiä siihen, miten Raisiossa on nyt panostettu myös keskusta-alueen ulkopuolilla oleviin kenttiin.

- Jalkapallotapahtumat keskittyvät tietysti helposti Ihalan ja Kerttulan suunnalle, mutta tilannehan voi muuttua. Vain mielikuvitus on rajana sille, mitä kentällä voi tehdä. Eikä

Kaanaan Kuninkaiden pelaajat pääsevät nyt verryttelemään pehmeällä alustalla.

sen tarvitse aina olla jalkapalloa – kunhan pinta pysyy hyvänä, Kanerva huomauttaa.

Tekonurmikentällä on positiivinen vaikutus myös koululle, toteaa Kaanaan koulun rehtori Petri Anttila.

- Kenttä on jatkuvassa käytössä peleihin ja leikkeihin koululiikunnassa. Myös välituntien siellä pelaillaan. Kaanaan koulun piha on nyt erinomainen liikunnallisessa mielessä, parempaa saa hakea.

Kyselin toiveita liikunnanopettajilta ja vastaus oli, että kenttä tulee olemaan kovassa käytössä jatkossakin.

Kaanaan kumirouhehiekkatekonurmi on peräisin Kerttulasta, jossa pelataan nyt aivan uudella alustalla. Kerttulassa 12 vuoden ajan käytössä ollut tekonurmi jaettiin kahtia siten, että Kaanaan lisäksi puolikkaan sai Kuloinen. Esimerkiksi Kaanaassa 60 x 45 metrin tekonurmialue on niin iso, että sillä voi treenata kaksi juniorijoukkuetta yhtä aikaa. Kentän ympärille pystytetyllä aidalla on korkeutta laidoilla 1,2 metriä ja päädyissä neljä metriä.

Simo Ahtee

100 metrin alkuerä alkamassa

Pikajuoksijan kesä meni siivillä

Kaanaalla asuva Raision Kuulan pikajuoksija Johanna Kylmänen vietti vauhdikkaan kauden yleisurheilun parissa. Kevään kolmen viikon harjoitusleiriä Teneriffalla seurasivat kesäkuussa Continental Tour -sarjan kisa Sveitsin Genevessä sekä Euroopan joukkue-mestaruuskilpailu Romanian Cluj-Napocassa. Kesän päätavoitteina oli kuitenkin päästä edustamaan Suomea U20 EM-kisoihin Tallinnaan heinäkuussa sekä ennen kaikkea U20 MM-kisoihin Kenian Nairobissa elokuussa. Nuorten arvokisoihin on kovat tulosraajat, mutta alkukesän juoksuissa Johanna sai

Hotellin aamupalalla oli valinnanvara

nuo rajat rikottua. Kauden lopuksi Johanna oli vielä mukana Suomen joukkueessa maatottelussa Ruotsia vastaan.

Kesän kohokohta oli ilman muuta U20 MM-kisat Nairobissa. Valmentaja-isä Ari Kylmänen kirjasi ajatuksiaan matkan aikana. **Perjantai 13.8:** matkustuspäivä. Kisavarusteet huoltajalta. Laukut, keihäät ja seipäät koneeseen ja menoksi. Lento Helsinki-Doha (Qatar)-Nairobi.

Lauantai 14.8: aamulla Nairobissa. Nairobi sijaitsee ylänköalueella, lähes 1700 metrin korkeudessa. Korkeaan ilmanalaaan tottuminen vie arviolta 4-5 päivää. No, tänään joka tapauksessa lepäillään hotellilla ja odotetaan omassa huoneessa koronatestin tulosta. Negatiivinen on uusi positiivinen.

Sunnuntai 15.8: kevyttä treeniä ja stadionin tutustumista. Kasaranin stadion sijaitsee reilun puolen tunnin bussimatkan päässä hotellilta. Liikenne on vähintäänkin kaotista. Ilman poliisisaattuetta matka kestäisi äkkiä pari tuntia suuntaansa.

Maanantai 16.8: viestitreeniä. Suomella on myös viestijoukkue kisoissa, joten sitä varten otettiin myös viestinvaihtotreenejä ennen kisojen alkua.

Tiistai 17.8: kisaverkka. Kisa-aikatauluihin tuli muutos, kun Seikon ajanottojärjestelmät juutuivat Kenian tulliin. Aloituspäivän siirrolla ei ollut kuitenkaan vaikutusta Johannaan kisaan. Tänään normaali kilpailuun valmistava verryttely.

Keskiviikko 18.8: 100m alkuerä ja semifinaali. Aamulla alkuerä. Lähtö hotellilta klo 7.00 ja verkan aloitus klo 8.00. Calling klo 9.00 ja juoksu klo 9.35. Hienosti meni, suora jatkopaikka. Nopeasti hotellille syömään ja lepäämään. Klo 13.45 takaisin stadionille ja kohti semifinaalia. Kisa klo 16.10. Finaalipaikka jäi haaveeksi, mutta sijoitus hienosti 11. Eroa tuohon finaalipaikkaan jäi 1/10 sekuntia. Maailman 11. nopein U20 -ikäluokassa, ei huono!

Torstai-lauantai 19.-21.8: Lepäilyä ja treenaamista. Ensin palauttelua ja sitten katseet kohti sunnuntain viestiä. Kevyttä treeniä yksin ja kavereiden kanssa.

Treeniä ennen kisojen alkua

Johanna ja Anna Pursiainen valmina 100m kisaan

Sunnuntai 22.8: pettymys viestissä. 4x100m:n viestissä Suomi pääsi suoraan MM-finaaliin, mutta siellä ensimmäinen vaihto meni pitkäksi eli Johanna odotteli turhaan kolmannella osuudella kapulaa.

Maanantai 23.8: kotona taas. Sunnuntaina yöllä Nairobista matkaan ja Dohassa pomppu ja päivällä Helsingissä. Useamman hyväksytyyn koronatestin antaneena ja monta eksoottista kokemusta rikkaampana. Kisojen koronakuplan vuoksi Nairobi ei saanut omin päin kiertää, mutta bussin ikkunasta kaupunkia pystyi aistimaan ja sekä hotellilla että stadionilla huomasi kenialaisten vieraanvaraisuuden ja urheiluhulluuden. Asante Nairobi!

Ari Kylmänen

Raision Talotekniikka

Lämpöpumput ja LVI

- Toshiba ilmalämpöpumput
- Toshiba Ilves ilma-vesilämpöpumput
- Nibe maalämpö

Pyydä ilmainen tarjous kohteeseenne

Raisiontalotekniikka 040-5477137
www.raisiontalotekniikka.fi

HELPOMPIA PESULAPALVELUITA!

Täyden palvelun pesulan lisäksi meillä on myös ihastuttava valikoima kotimaisia ja luonnollisia kodin puhdistustuotteita myymälässämme. Poikkea ostoksille!

KAMPANJATARJOUS 15.12. asti:
Tällä ilmoituksella 10€ alennus väh. 50€ kertaostoksesta.
Edun voi käyttää myös myymälämme tuotteisiin.
Ei voi yhdistää muihin etuihin, 1 kuponki / talous.

Clean
Pesulapalvelut Oy

Huuhkajantie 2, 21210 Raisio, 02 - 439 8770
www.cleanpesulapalvelut.fi

Todella monipuolisesti:

- korut, ketjut, sormukset
- pöytähopeaa: eri sarjat
- tinat ja kristallit
- erilaiset kummilahjat

*Kauniisti
pakattu tuote
on mukava
saada ja antaa*

Kultaseppä Veikko Suominen oy
Nevakatu 1, Kaanaa
ark. 9-19
p. 4397 050

**Timo
RANDELL**

Maalausliike puh 050 4415 255

**TURUN
TIMANTTISAHANUS OY**

**MIKA
BUTTERLIN**

Lampitie 12
21120 RAISIO

0400 713 388
mika.butterlin@gmail.com

susan design
PIENI
KOTIMAINEN
PIPOTEHDAS

TYÖHUONE / MYYMÄLÄ:

Taito-Valpuri
Lumilantie 1, Raisio

VERKKOKAUPPA:
madeby.fi/susandesign

NYT KATTO JA IKKUNAT KUNTOON!

PYYDÄ ILMAINEN KARTOITUSKÄYNTI TAI ESITTELY PUHELIMITSE 02 435 8006 TAI NETTISIVUILTAMME WWW.KYMPPI-KATTO.FI

Meiltä joustavat rahoitusvaihtoehdot!

KYMPPI-KATTO **KYMPPI-IKKUNA**

AVAIMET KÄTEEN • TAKUUTYÖTÄ • (02) 435 8006 • KYMPPI-KATTO.FI

Plussan verran parempaa palvelua Raisiossa ja Turussa

Plus

Autohuolto

Vähäheikkiläntie 55, 20810 Turku
Puh. 044 4232 900 | autohuolto.turku@plus.fi

Plus

Katsastus Raisio

Tuotekatu 8 B, 21200 Raisio
Puh. 044 4232 320 | raisio@plus.fi

Plus

Katsastus Turku

Vähäheikkiläntie 55, 20810 Turku
Puh. 044 4232 300 | turku@plus.fi

Lisää tietoa ja katsastuksen ajanvaraus www.plus.fi

Sorat, mullat, vaihtolavat, nostotyöt ja kuljetukset

Kuljetus Simola Oy

Lampitie 10, 21210 Raisio | 0400 907 557

Pian Pakari & Bistro

PÖYTÄ ON KATETTU

Tarjoamme arkisin lounasta klo 10:30-14.

Tiistaista lauantaihin klo 14 alkaen iltaan asti voit tilata ruokaa bistromme uudistetulta ruokalistalta. Saatavana myös kuukausittain vaihtuva Kolmen ruokalajin menu.

Varaathan illalla pöytäsi etukäteen
050-534 4412. A-oikeudet.

Nähdään!

AITO - PAIKALLINEN - INTOHIMONA MAKU

www.pianpakari.com

Vuorenpäänkatu 1, Raisio

Puhelin: 050 534 4412

Yhteistyössä:

Parturi Kampaamo Perla

Ajanvaraus puh. 02-4380738 tai 0405715340

Aukioloaika ark. 9-18, la 10-16

Airokuja 1, 21120 Raisio

Tervetuloa!

APTEEKKI

RAISION YKKÖSAPTEEKKI

Ark 9-20

La 9-18

Su 12-16

Asiointi kätevästi
Raisio Centerissä,
palvelemme joka päivä.
**Liity kanta-asiakkaaksi,
se kannattaa!**

Mannankylässä puputossut koko perheelle

MUSTAT NAHKAISET PUPUTOSSUT.
TOSSUISSA KÄYTETTY NAHKA ON KIERRÄTETTYÄ.
AITONAHKAISET PUPUTOSSUT VALMISTETAAN
KIERRÄTETTYJEN NAHKAVAATTEIDEN KULUMAT-
TOMISTA JA HYVÄKUNTOISISTA PALOISTA.
NAHKAISTEN PUPUTOSSUJEN POHJA ON MOKKAA
JOKA MINIMOI LIUKKAUDEN.

PS. TILAA 10.12 MENNESSÄ VARMISTAAXESI TOIMITUKSEN
ENNEN JOULUA. VALITSE VERKKOKAUPASSA TOIMITUSTAVAKSI
"NOUTO". NIIN VOIT NOUTAA NE ILMAN LÄHETYSKULUJA
CLEAN PESULAPALVELUSTA, HUUKAJANTIE 2, RAISIO.

LAPSIPERHEEN VERKKOKAUPPA WWW.ALISANIHMEMAA.FI